

DRŽAVNO TOŽILSTVO V LJUBLJANI

Dobilo 22. 12. 1939

— kraj — 28. 05. 1940

ŽENA IN DOM

KLISJEJE

vseh vrst po
fotografijah
ali risbah

izvršuje
najsolidnejše
klišarna

ST•DEU

LJUBLJANA
DALMATINOVA 13

Zlatorog
terpentinovo
milo
za Vaše perilo

LITOGRAFIJA

ČEMAŽAR IN DRUG
LJUBLJANA, IGRIŠKA ULICA 6

izdeluje vsa litografska dela
po najsolidnejših cenah

Telefon številka 25-69

Zahtevajte ponudbe!

DAME

bodo našle v najnovejši, povečani zalogi damske konfekcije, najsolidneje doma izdelani po prvovrstnih močeh in po v Parizu osebno izbranih modelih najlepše in obenem najcenejše, kar bo prinesla Ljubljana za svoje odjemalke za sezijo 1931/1932 v priznanem domačem salonu

A. PAULIN, Ljubljana, Kongresni trg št. 5 (Zvezda).

POLETI SAMO KOCKOVNI PREMOK!

Sortiran od 30 — 60 mm, skoro brez prahu, pran in za Din 30 — pri toni cenejši kot kosovec

Napravite poskus pri

DOM. ČEBIN, premog, drva, koks
LJUBLJANA, Wolfova ulica 1/II. Tel. 20-56.

Kaj piše emigrantka iz Kanade

Upravi «Žena in Dom»

v Ljubljani.

V prilogi Vam pošiljam 3 (tri) dolarje v kritje svoje naročnine, in sicer en dolar do Novega leta in druga dva dolarja za eno leto naprej (od 1. januarja 1931. do 1932).

Oprostite, da Vam nisem takoj po prihodu v Kanado poslala zaostale naročnine. Sicer pa sami veste, kako je ženi po prihodu v tujino. Ko gre od doma, si predstavlja tujino, posebno še Ameriko, oziroma Kanado, za pol raja. Ko pa se znajde na tujih tleh, potem šele vidi, kako napačne so bile njene misli prej v domovini. Tu se privaditi novemu življenju, ki je, skoraj bi rekla, popolnoma drugačno od našega, začeti se učiti jezika, ki ga poprej niti slišala ni, hoditi po ulici med ljudmi, ki se človeku zdijo, kakor da ga postrani gledajo, plaha ženska, seveda emigrantka, da, vse to je več ko razočaranje. Človek niti ne utegne, da bi začel svobodno misliti, ampak gleda, da se kakor mogoče hitro vživi v novo situacijo, pa odlaša od dne do dne.

Moj mož, ki dela v tem mestu stalno, toda težko delo, je ves vnet za Vaš, oziroma naš časopis, ki ga prebere od kraja do konca. Zato mi je rade volje stisnil v roko tri dolarje, da jih ob prvi priliki odpošljem. Tudi drugi Slovenci (ki pa jih ni mnogo v Torontu) prihajajo k nam v vas in si ta ali oni prebere kaj ter se včasih prav pošteno nasmeje. Je tudi nekaj slovenskih družin, poznam jih pa do sedaj samo malo, ker to je veliko mesto in človek ne more vseh obleteti. Kadar se bom kaj več seznanila s Slovenkami, jih bom nagovarjala, da se bodo tudi one naročile na naš toliko potreben mesečnik, ki nam daje toliko duševne hrane v tej mrzli tujini.

Prosim, če Vam je mogoče, da bi dali v krojno prilogo včasih tudi kraj za klobuke, ker so klobuki tukaj precej dragi.

Eden naših znancev, še fant, nam je zadnjič omenil, da bi bil list še mnogo bolj privlačen, če bi bile v listu tudi ženitvene ponudbe. Seveda, fant je še, nekaj ima prihranjenih dolarčkov, pa bi si rad dobil dobro družico. Tukaj, pravi, dekleta niso zanj, češ, da so vse preveč mehkužne. Najbrže ima prav.

Nekam daleč sem že zašla s pisanjem. Malo imam prijateljic tukaj, zato mi je pa list še najboljši prijatelj in tako tudi Vi tam okrog lista, ki se trudite, da spravite slovensko ženo na lepši nivo duševne kulture.

Sprejmite najlepše pozdrave iz daljne Kanade!

Mimi Škrbčeva.

Draga gospa urednica!

Čutim se dolžna, da se Vam opravičim, ker še zdaj nisem poravnala cele naročnine Vašega meni tako ljubega lista, čeprav sem prejela že vse številke letošnjega leta. Za potrpljenje se Vam prav toplo zahvaljujem. Drugo polovico naročnine Vam pošljem s prvim julijem, ker je pri najboljši volji nisem mogla prej poravnati. Sram me je bilo, ko sem čitala v listu, kako lepo ste nas opominjali, brez vsake stroge besede.

Za list Vas prosim, da mi ga še pošiljate in se bom potrudila, da bom čimprej poravnala naročnino.

Pozdravlja Vas — A. H. I.

Cenjeno uredništvo!

Pred nekaj dnevi sem poslala celoletno naročnino za list.

Vaš cenjeni list se mi je zelo priljubil, brez njega bi sedaj nikakor ne mogla biti. Prečitam ga vedno še isti dan, ko ga dobim. Kot neizkušenemu 19letnemu dekletu mi mnogo koristi. Priporočam ga sicer tudi drugim in zelo rada bi pridobila kakšno naročnico, toda tu je mnogo takih, ki knjig sploh ceniti ne znajo. Kolikokrat imam priliko videti v kakšni hiši, kako se valjajo nezavite knjige po peči in po klopih, ter pustijo, da jih otroci valjajo po rokah in trgajo. Izkušala bom vendar pridobiti vsaj nekaj naročnic za Vaš list. Saj je tako lep in lahko koristi vsaki, najsi je žena ali dekle.

Vaša zvesta naročnica — S. M., O.

M. DRENIK

Ljubljana, Kongresni trg št. 7

Ogromna izbira ročnih del vseh vrst in najrazličnejši material

Predtiskarija, entlanje in vezanje / Montiranje blazin, torbic i. dr.

Solidno blago! Ustan. 1860. Točna postrežba!

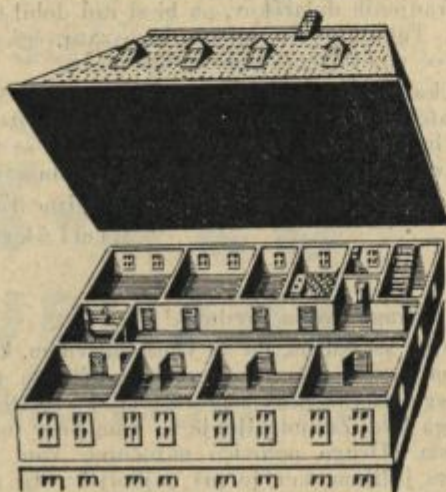
Za poletje imamo

veliko zalogo
elegantnih oblek

DRAGO GORUP & Co.
LJUBLJANA, Miklošičeva cesta 16

Telefon 32-33

Telefon 32-33

Ali si želite

5- ali 6sobno stanovanje

če Vam zadostujejo 2 ali 3 sobe? Ali hočete svoje izdatke nepotrebno zvišati zaradi treh ali štirih sob, ki jih ne morete rabiti? Isto storite, ako prepeljavate s seboj vedno dva ali tri prazne sedeže, ko opravljate vendar večino svojih voženj le z eno ali dvema osebamama. Mali avtomobil BMW Vam ne nudi le vsa, kar zahtevate od dobrega, porabnega vozila, marveč na svojih glavnih sedežih tudi isto udobnost, kakor mnogo večjih in močnejših voz.

BMW

je vsekakor najštedljivejši voz sveta!

Zastopstvo za Dravsko in Savsko banovino:

DOLENC & TÖNNIES
LJUBLJANA

Dvořakova ulica 3.

Telefon 2762.

Razlika.

Učitelj je dal nalogo: «V čem prekašajo živali ljudi?»

Micka nekoliko premišlja, potem pa napiše: «Pavom rase na telesu lepa obleka, mamici pa ne. Velblod hodi lahko deset dni po puščavi, ne da bi potreboval pijače, očka pa ne.»

ATELJE
ZA
NOTRANJO
ING. J. OMAHEN
ARH. D. SERAJNIK
ARHITEKTURO
LJUBLJANA
KOLDOVRSKA ULICA 28 II.

Darovi naših naročnic

Zbirka I. Ivane Pavlinove 312 Din; zbirka F. Logarjeve iz Ljubljane 264 Din; Marija Trampuževa, Maribor, 120 Din; Vanda Likarjeva, Sušak, 100 Din; Sava Perčičeva, Beograd, 100 Din; Rika Lavričeva, Ljubljana, 78 Din; Zvonka Vodnikova, Celje, Helena Drobničeva, Ljubljana, Olga Fischerjeva, Maribor, T. Gnezda, Gorica, Zdenka Lukežičeva, Ptuj, Vilma Gregorčičeva, Maribor, in F. Kraljeva, Ljubljana, po 68 Din; Poldi Mirtičeva, Celje, 60 Din; Anica Ribičeva, Radovljica, 50 Din; V. Rižnerjeva, Kamnik, 42 Din; Frančiška Knezova, Višnja gora, Ana Kranjčeva, Viš, Roza Lipovškova, Ljubljana, Jelka Mazljeva, Zgornja Siska, Micka Bričeva, Zagorje, F. Pelikanova, Maribor, Genica Potočarjeva, Rožna dolina, po 35 Din; Erna Tomazinova, G. Kovačeva, Ljubljana, po 30 Din; M. Klobasa, Sv. Duh, Marija Beletova, Maribor, Sonja Dolencova, Ljubljana, Ana Tršanova, Jesenice, F. Korščeva, Vodice, Stana Kolerjeva, Dol, M. Lajhova, Ljubljana, Roza Kollerjeva, Maribor, S. Schirmerjeva, Zagreb, po 20 Din; Fani Zgankova, Studenci, Marija Jelenova, Ljubljana, Cilka Findeisova, Ljubljana, po 12 Din; Marija Zenerjeva, Rajhenburg, M. Jakoševa, Stična, E. Korbarjeva, Videm, R. Plavčakova, Siska, Marica Manerjeva, Maribor, Lina Gostinčarjeva, Trbovlje, Tona Repičeva, Kranj, Fani Kokaljeva, Novo mesto, Marija Janeževa, Rogaška Slatina, Anica Kodella, Teharje, Vera Ciglenškova, Smarje, E. Korbarjeva, Videm, P. Zelnikova, Rika Puklova, Zreče, neimenovana, A. Božičeva, Lancovo, Martina Rojsova, Ormož, M. Senkova, Kokra, Mara Rabičeva, Jesenice, A. Kalanova, Novo mesto, po 10 Din; E. Mačkova, Sv. Jurij, 9 Din; Marija Jauk, Suho Jelenje, 8 Din; Danica Dobrilova, Nova vas, 6 Din; Z. Ferluga, Maribor, Mara Gorupova, Maribor, Tonči Zgončeva, Cerklje, Minka Gajičeva, Beograd, po 5 Din; Ana Zolgerjeva, Polzela, 4 Din; Pocačtova, Teharje, Francka Barletova, Trbovlje, M. Kaučičeva, Ljubljana, Jožica Subertova, Moste, po 3 Din. — Plemenitim darovalkam, vsem in vsaki posebej, iskrena hvala!

Njegov zastopnik.

Katehet: «Pazite, otroci. Bog je vsepričujoč, to se pravi, da je povsod navzoč. Severjeva, ko odide tvoj oče zjutraj v pisarno in ti v šolo, kdo ostane pri tvoji mamici?»

Učenka: «Striček!»

Zgodovina.

Profesor ženske gimnazije: «Torej Julij Cezar, Hannibal in Napoleon so bili veliki osvajatelji. Gospodična Čapkova, ali mi morete izpostaviti še katere druge?»

Dijakinja: «Casanova, Don Juan, Valentino in drugi.»

V šoli.

«Janezek, ali nam znaš povedati, katere žival je človeku najbližja?»

«Prosim, bolha.»

Iz šole.

Učitelj pripoveduje učencem o domačih živalih. Slednjič vpraša: «Svetlin, povej nam, kaj vse nam daje gos?»

Svetlin: «Gos nam daje meso — mast — ...»

Učitelj: «Pa še nekaj drugega nam daje, le spomni se — no ne veš? Kaj pa imate na primer doma v postelji?»

Svetlin: «Bolhe, gospod učitelj.»

ŽENA IN DOM

Letnik II.

V Ljubljani, dne 1. julija 1931.

Štev. 7.

Marjeta Korenova:

Tone

Neki večer sem se vračala s prijateljico in njenim bratrancem proti domu. Sredi poti se nam je pridružil Tone, fant, ki sem ga prej le malo poznala. Bil je majhne postave in oblečen v slabo in ponošeno obleko. Pravili so o njem, da je človek, ki nič ne dela, da včasih nenadoma zapusti vas in se čez nekaj dni zopet vrne, prav kakor kakšen vagabund. Včasih po cele dneve ne govori z nikomer, potem pa zopet zahaja v družbo vaških fantov, z njimi prepeva in jim pripoveduje najčudovitejše dogodivščine.

Tisti večer se nam je na poti domov pridružil. Zapletla sva se v pogovor in neopazno zaostala za prijateljico in njenim bratrancem. Govorila sva o najrazličnejših rečeh. O šoli, knjigah, gledališču in o petju je imel obširno in natančno znanje, da sem se mu kar čudila.

«Gospodična,» je nenadoma prišel, «zelo ste mi simpatični. Vaš obraz in vaše vedenje kaže energijo, in jaz se rad družim z energičnimi ljudmi, najbrže ker sam nimam energije, ne možganov. V vašem očesu se zrcali razumna, čuteča in dovzetna duša. Čutim, da ste mi blizu, bolj kakor si mislite sami.»

Premolknil je, jaz pa sem se smejala njegovim čudnim poklonom.

«Ne smejte se mi, četudi sem človek brez ugleda, vedno nemiren, brez stalnega cilja in doma. Če me hočete poslušati, vam povem zgodbo, ki sem jo nedavno doživel, zgodbo o žabi, ki mi je rešila življenje... Ne verjamete?... Poslušajte!»

In prišel je s tihim glasom:

«Kakor sem vam povedal, nimam stalnih ciljev, ne stalnega dela. Nikjer nimam miru, nikjer obstanka. Česa vsega se že nisem lotil! Bil sem študent, pa sem obesil učenje na klin in šel po svetu. Bil sem v vojni, se naučil ruskega jezika, bil pri financih, gledališču, radiju, in nikjer nisem ostal. Včasih so me odpustili iz službe drugi, največkrat pa sem šel sam. Tudi v samostanu sem bil. Iskal sem miru! Ko sem se prvič peljal tja, sem se zavozil in zopet vrnil domov. Ko sem šel drugič tja, sem ostal v samostanu štiri mesece. Moj Bog, in koliko sem pretrpel v teh štirih mesecih med sivimi zidovi in vedno molitvijo! Samostansko življenje mi je bilo preenolično in vrnil sem se domov.

In doma? Oče mi je pravil, da sem nestalnež, vagabund, mati pa se je žalostno obrnila proč, kadar me je srečala na hišnem pragu, obrnila se je proč, da bi ne videl solze, ki se je potočila po njenem zgubanem licu. Da bi ne čul zmerjanja in videl žalosti, sem rajši krenil v gozd, blodil po njem in sanjari o lepšem življenju.

Včasih sem storil trden sklep, da se lotim kakšnega dela. Pred tedni sem pričel prevajati neko rusko dramo. Do polovice sem jo že prevedel, potem pa pustil...

Mama mi je nedavno pričela bolehati. Zdi se mi, da od žalosti nad sinom edincem — vagabundom.»

Za hip je premolknil, se sredi poti ustavil in se zagledal nekam v daljavo, potem pa nadaljeval s komaj opaznim trepetom v glasu:

«Kadar se domislim bolne matere, se me loti tiha in silna žalost. Zadnjič sem se proti večeru priplazil v njeno sobo. Spala je. S težavo je dihala in bal sem se, da ji nenadoma diha čisto zastane. Njena koščena in izdelana roka ji je trudno počivala na odeji in sklonil sem se, sam ne vem zakaj, in jo poljubil. Potem pa sem šel preko travnikov v gozd.

Ko sem poljubil materi roko, me je nenadoma obšla grenka misel, misel, da nisem več vreden, da blodim po svetu sebi in drugim v nadlego, obšla me je težka misel, da sem jaz kriv, da je materina roka tako žuljava in trudna. Šel sem v gozd, blodil po njem in iskal nekoga, ki bi mu potožil svojo bolest in svoje gorje. Iskal sem prijatelja, ki bi umel moje bolečino in našel sem ga — okoren bor. Na njegovo močno vejo sem pritrdil zanko, s katero sem se hotel navezati na svojega prijatelja in se v večnem molku pogovarjati z njim. Zanka je bila pritrjena in že sem si jo hotel deti okoli vratu... Tedaj, čuj!»

Za hip je prenehal, njegov glas je drhtel in se je komaj slišal. Ves čas svojega pripovedovanja me ni pogledal in zdelo se mi je, da pripoveduje in obnavlja spomine bolj samemu sebi kakor meni.

«Kvak, kvak! se je raztegnilo v prihajajoči večer. Bila je žaba, ki je zakvakala tik pred mojimi nogami.

Kvak, kvak! mi je šlo skozi dušo kakor klic pomladi.

V šesti številki se je na strani 213. vrinila neljuba pomota. Knjige ne pričnemo razpošiljati konec junija, ampak *konec avgusta t. l.*, kakor smo to objavili v tretji številki.

Na željo nekaterih naročnic smo podaljšali rok za plačevanje naročnine na knjige v znesku Din 37.— do 7. julija t. l.

Poudarjamo še enkrat, da bomo tiskali samo toliko knjig, kolikor jih bo do 7. t. m. naročenih in plačanih. Kesneje knjig ne bo mogoče dobiti.

Kvak, kvak... In zapihal je rahel veter z juga, da so zašumela okoli mene drevesa, kakor bi se bila prebudila iz težkega sna.

Kvak, kvak!

Tankolista breza je vztrepetala. Njeno belo, deviško telo se je nagnilo v koprnenju. Visoka, ponosna in vase tiho zasanjana smreka je komaj slišno premaknila veje kakor v molitvi in nemi prošnji. Okorni bor je zaječal. Iz za trde zunanosti se je za hip pokazala njegova tiha in trpeča duša...

Vi ne verjamete, da vsako drevo, vsaka bilka v prirodi živi, diha, da ima dušo, ki čuti radost in bolečino kakor naša? Jaz verjamem, trdno verjamem, čeprav mi porečete, da sem bedak, da vidim stvari, ki jih ni.

Kvak, kvak! Pesem radosti in življenja mi je šla skozi dušo. Kvak, kvak...

Da, takrat je bil prav tak večer, kakršen je nocoj, tako topel, poln hrepenenja in tajnega šepeta. Jaz bedak pa sem si hotel vzeti življenje sredi pomladne noči, sredi prebujajočega se življenja! Stal sem pod zanko. Šele tik pred smrtjo so se mi odprle oči, da sem spoznal veliko resnico, da je vredno živeti že zaradi življenja samega, zaradi življenja, ki je v meni in ki diha in se poraja okoli mene. In obšlo me je silno hrepenenje po življenju, navdala me je želja, da poravnam materi storjeno krivico, da jo, če še ni prepozno, poprosim odpuščanja zaradi svojega zgrešenega življenja.

Kvak, kvak... Pesem je prišla iz vsemirja in mi šla skozi dušo...

Sklonil sem se, da bi pobožal žabo, ki mi je kvakala tik pred nogami. In ko sem se sklanjal, je odskočila in se skrila med listjem.

Počasi in omamljen sem hodil po gozdu. Tema je že legla na zemljo, na vzhodu pa je vzhajala krvavordeča luna. Gledal sem njen rdečkasti soj, gledal dolge sence, ki so jih ri-

sala ob potu stoječa drevesa. Prisluškoval sem tajnemu šepetu, ki je preveval vso naravo, prislušnil plahutanju ptice, ki se je vzbudila na veji nad menoj in se preplašena spustila na drugo vejo. Ko sem šel preko gozdne jase, me je pozdravljala mlada travica in se pozibavala v rahlem vetriču. Potok, ki sem ga preskočil, mi je hudomušno zažuborel svoj pozdrav in tekel dalje.

Tisto noč sem pel in vriskal. V meni je pelo življenje in hrepenenje. V meni se je porodila nova, cvetoča pomlad.

Utihi je in hodila sva dalje brez besed. Tedaj se je bratranec moje prijateljice obrnil in zaklical za nama, naj prideva za njima na klopico k trem lipam, ker je večer prelep, da bi že mislili na spanje.

«Neumnost!» je prekinil molk.

«Dolgočasil sem vas s svojo zgodbo. Oprostite mi in pozabite jo. Za vas itak ne pomeni nič, za mene, za mene — pa bog ve koliko...

Rahel veter je vel z juga in drevje je šelestelo ob poti. Prišla sva do klopice pod lipami in sedla poleg molčeče prijateljice in zamišljenega bratranca. Tudi midva sva molčala. Naše misli so se križale in šle v daljavo. Šumenje lip je kot godba spremljalo naše hrepenenje.

Dolgo smo sedeli, in vendar so nam tekale minute s silno brzino.

Ločili smo se. Samo rahel stisk roke in krenila sem brez besede s prijateljico in njenim bratrancom proti domu.

Ob enih ponoči se nenadoma prebudim. Pod oknom mi je pel Tone pesem o nikdar utešenem hrepenenju in ljubezni, pel mi je pesem o daljni, beli cesti, o svobodi vagabunda. Njegov glas se je hrepeneče razlegal v tiho noč.

Od tega večera ga nisem več videla. Bog ve, kje blodi zdaj po cesti in vriska in poje. Bodi pozdravljen, Tone, kjerkoli si!

Rexa Dezsö:

L a s j e

Konec velike vasi je stala pri cesti krčma. Bila je lepo čisto pobeljena z zelenim vencem in kakor bi vabila: «Le noter, le noter!» Nad vhodom je bil napis: «Gostilnica pri zelenem drevesu» in zraven: pivo, vino.

Prišel je popotni človek in krenil noter. Sedel je za mizo, položil poleg sebe obsežno torbo, palico je postavil v kot ter si naročil piva. Privlekel je pipo in pušчал siv dim po veliki izbi.

Prostor je bil obširen; sredi močan lesen stebel, v kotu velika lesena ograja. Ko je popotnik vstopil, sta sedela v izbi dva moža — po obleki bržkone zidarja, ki imajo, kakor vsi dobro vemo — v našem kraju dosti dela.

Imela sta na sebi predpasnik, ki jima je segal čez kolena; oba sta imela čizme.

Mlajši — bilo mu je približno trideset let — je bil Förcs, drugi bržčas petdesetletnik, manjše postave, ostrega pogleda, pod nosom s

ščetinastimi brki — je slišal na ime Istvan. Förcs je bil lepe vitke rasti, zalega obličja, a oči so mu bile nekam vodene. Istvan je imel v ustih pipo, Förcs je pa vlekel dim iz čika cigarete. Ko je popotnik stopil v sobo, sta v hipu obadva za trenutek umolknila, potlej pa zopet nadaljevala svoj pogovor:

«Kakor sem rekel, ti imaš ženo kakor kraljico», je izpregovoril Istvan.

«O, vem, ali če bi je ne bilo, bi res ne mogel tako živeti, rad jo imam, rad, ker je marljiva, da malo takšnih.»

«Vse res, kar praviš, ali ona nosi tudi svoje križe», je nekako smešno pristavil Istvan.

«Ali kaj, ko me pa pusti garati za par grošev. Vrag naj vzame tega polirja. Človek ne prinese na teden ženi domov niti toliko, da bi bilo zadosti za eno južino! In veš, otrok nimava, kaj pa šele potlej?»

Istvan je molčal, imel je doma šest otrok, a delo mu ni kaj dišalo. Vesel je bil, da se je tu sestel s tovarišem.

«Kadar se napijem — je s težavo tlačil iz sebe — tedaj me še na te gospode zgrabi jeza. Radi bi, da bi jim človek tlačnil, a sami se delajo gospode. Kaj za to, če izpijem steklenico piva, zapojem kakšno domačo — vsa vas ve, da sem vendar pošten človek», je pokimaval z glavo in pil.

Förce se je obrnil k potniku: «No, odkod pa vi?»

«Tam od Temešvara.»

«Od Temešvara? Ali se zdaj tamkaj dosti zida? Ali tudi pri vas odirajo človeka za par krajcarjev? Kakšen obrt pa imate?» je izpraševal kakor v eni sapi.

«Lase kupujem.»

«Aaaá» — — Förce je za hip umolknil — «pa dobro plačate?»

«No, kakršni pač so; za nekatere dam rad desetak, drugih pa še zastonj ne maram!»

«Hm.»

Istvan je izpil in trdo postavil steklenico na mizo, da bi tovariša opozoril, da je prazna.

«Krčmar, nalijte!» je kričal Förce na krčmarja.

«Ne, je že zadosti.»

«Tri sto medvedov, ne govorite mi tako, vedeti morate, da sem jaz — — —»

«Plačajte prej!»

«Kaj sem vas že kdaj osleparil za en krajcar? Ali vam moja žena vsega ne poravna? Nalijte!»

«Ne, kar sem rekel, sem rekel!»

Istvan se je posmehljivo namuznil. Förce je to opazil ter takoj rekel lasarju:

«Pojdite z menoj; moja Marjeta ima lase kakor kraljična; ti počakaj tukaj!» — se je zadržal na Istvana.

Lasar je vstal, vzel palico ter hitel za Förcom, ki je kolovratil gori proti hiši, kjer je stanoval s svojo ženo. Ko je Förce stopil v hišo, je njegova žena, ki je bila mlada in zala, a izmučena, sedela in šivala. Lasar je ostal zunaj pred hišo.

Sipulusz:

V levji kletki

Ne tajim, da je ljubezen neprijetna reč, ampak ni sramotna, tudi ne tajim, da sem bil do ušes zaljubljen v Arabelo.

Če rečem «do ušes», pomeni to veliko ljubezen, zakaj spadam, hvala Bogu, k ljudem belega plemena, največje višine.

Arabela je bila lepa kakor angel, dobra kakor dva angela ter ljubka kakor trije angeli.

En angel plus dva angela plus trije angeli, to je skupaj šest angelov.

Mar ni popolnoma razumljivo, da me je tako zvana ljubezen, to vzvišeno, a neprijetno čustvo docela obvladalo?

«Meta, imaš še denar?» je začel Förce z mehkim glasom.

«Kje naj ga vzamem, menda vendar veš, da sem ti vse dala; počakaj do jutri!»

Förce ni odgovoril, pa čez čas zopet začel:

«Meta, tu je neki mož iz Temešvara in kupuje lase; prodaj jih, pa boš imela precej dosti denarja, dobro plača!»

Meta ga je pogledala z lepimi, velikimi očmi; videla je, da gre za res, da hoče to on, ki je imel tiste njene kite tako rad, in so ji zaiskrile solze v očeh.

Förce je to dobro videl, pa je vendar poklical lasarja:

«Sem pogledjte», je prevzetno planilo iz njega in je potegnil ženi ruto z glave. Obili prameni prelepih las so se razlili ženi po tilniku in plečih.

«Koliko daste?»

«Zadnja beseda: petnajst kron in lepo ruto po vrhu, mar ni dovolj!»

«Ali jaz jih ne dam!» je zatarnala žena.

«Kaj, da ne; toliko denarja za pest las, saj ti bodo zopet zrasli.»

«Strizite!» — je velel lasarju in je držal lase.

Škarje so hrustale, ko so segle v prelepe pramene. Lasar je odbrenkal krone, položil na mizo ruto, spravil lase v torbo in jo hitro ubral iz izbe. Förce pa njemu za petami — v krčmo.

Žena je sedela, držala glavo v dlanih nepremično kakor mrtva — samo zdaj pa zdaj je težko vzdihnila. — — — To lično hišico je že zapil, zapil ves njen denar, ki ga je težko prislužila, in zdaj so šli še — lasje. Tisti lasje, ki jih je nekdanj tako božal in poljubljal. O, moj Bog, zakaj ga ima rada, tako rada, da se ne more upreti?

V takih mislih ji je minil dan.

V pozni polnočni uri je prikolovratil Förce pijan kakor klada. Žena je že spala in ta njen mož, malopridnež, se je zgrudil k postelji ter plakal in plakal. Obžaloval je zdaj, da ji je dal odstriči tiste dolge, lepe lase — — —

Pa koliko je vredno pijančevo obžalovanje? Drugi dan bi jih iznova prodal — — —

Lirični pesniki, ki o ljubezni že po poklicu pišejo, me bodo klicali na odgovor, zakaj imenujem ljubezen neprijetno.

Takoj povem.

Dokler sem bil preprost mestni pisar brez ljubezni, sem imel polna, rdeča lica, oko mi je lesketalo in lepo sem se oblačil. Sladko sem spal in veselje me je bilo videti, kadar sem jedel. Spal sem dolgo in vztrajno (sanj nisem poznal), jedel sem tudi dolgo in vztrajno (in sem imel zmeraj slast). Nisem bil raztresen, točno sem hodil v urad in zvesto izpolnjeval svoje dolžnosti.

In tedaj je udarila vame ljubezen. Lica so mi pobledela, iskre v očeh so ugasnile, nisem se česal ter le malo gledal na svojo zunanost. Slabo sem spal in sanjal o njej... K oltarju sem jo peljal v sanjah in v sanjah sva po poroki odpotovala v Italijo. Sama sva stopila v kupe... a zdaj je konduktar močno zaloputnil vrata, in oh! jaz sem se zbudil.

In hrana? Prav za prav ni bila to nobena jed. V najboljših jedeh sem samo nekoliko povrtal.

In služba? Aktov nisem reševal, marveč zaljubljene verze sem koval ter svoje dolžnosti površno opravljal.

Vsega tega je bila kriva nesrečna do ušes segajoča ljubezen. Ako bi se bil mogel pod ušesi na dvojce pregrizniti in del pod ušesi do pete od sebe vreči, bi gotovo danes toliko ne trpel.

Ne tajim, marveč priznavam, da je bila samo ena silno slaba lastnost Arabelina vzrok vse te neprijetnosti.

Bila vam je to lepa, dobra, ljubka deklica. Vse pozemeljske kreposti so bile v njej tako rekoč združene, ampak ena slaba lastnost, ena velika hiba je odtehtala vse: ona me ni ljubila... Izkratka: bil sem nesrečno zaljubljen.

Pa sem sklenil, da se usmrтім. Sklepa pa nisem takoj uresničil, marveč sem še preudarjal, na kakšen način naj prestopim prag večnosti. Še najbolj sem se sprijaznil z mislijo, da bi v noči, v viharu temni noči, skočil s strme pečine v šumeče morje. Ali morje je daleč od tod, potlej je pa še vprašanje, kako naj pridem tja, ali je tamkaj tista pečina in če je morje razburkano.

Stiskati bi moral več let, da bi si prihranil denarja za ta samomor. Nevarnost pa je, da me tista blazna ljubezen mine, ko bom imel potrební denar, in tako bi bilo vse tisto varčevanje zastonj.

Izmisliti si moram nekaj drugega.

Vrv, strup, pištola, vse to mi je šlo po glavi, pa sem kmalu vse to izbil iz misli.

Kaj torej? Arabela ali smrt. No, ali kakšna smrt?

Pa sem zagledal neki dan, kakor bi treščilo tik mene, na zid nalepljen lepak mestnega cirkusa:

«Pet sto goldinarjev nagrade dobi tisti, ki stopi z grofico Santo Lucio, znanokrotilkolevov, v kletko divjih zveri.»

Rešen sem, prav za prav: izgubljen sem, tu je smrt.

Pojdem v levo kletko! Recimo, da me zveri raztrgajo, izvršijo levi moj samomor, in jaz dosežem svoj namen.

Moja smrt napravi veliko senzacijo kakor meteor in časopisi vsega sveta bodo pisali o meni.

Pa recimo, da me zveri ne raztrgajo. Kaj pa potlej?

Kaj? Svojih pet stotakov dobim in se precej odpeljem na Reko, da se z obali vržem v morje. Tako bom kmalu lahko uresničil svoj namen.

Tisti dan sem šel k ravnatelju cirkusa in sem mu povedal, da pojdem med leve.

«Ali imate otroke?» me je vprašal.

«Ne.»

«Ali ste nemara edina podpora stari materi?»

«Nak. Moj starejši brat je njena edina podpora. Jaz sem le svoja lastna podpora.»

«Ali niste komu obljubili zakona?»

«Tisto že, toda ona dama se niti ne zmeni za mojo obljubo.»

«Ali imate dolgove?»

«I, seveda, a moji upniki nimajo več upanja, da bi kdaj videli svoje denarje.»

«Kratko in malo, vi nimate na zemlji nobenih dolžnosti?»

«S ponosom lahko rečem: ne.»

«Ali ne pričakujete morda kakšne dediščine?»

«To bi bilo samo tedaj mogoče, če bi ves svet umrl.»

«Ste katoličan?»

«Sem.»

«Pojdite torej k spovedi, napravite oporoko, pa pridite ob osmih zvečer semkajle.»

Lahko rečem, da me je izpraševanje ravnatelja napolnilo s slabo slutnjo, kakor bi res imela priti moja zadnja ura. Edina ura, ki je ne morem dati v zastavljalnico, in še ta je poslednja!

E, kaj bi, hotel sem se pomiriti, zdaj je, kar je.

Naposled sem šel še k Arabeli. V ustih je imela bonbončke. Rekel sem ji, da je to slabo za zobe. To je bil nekakšen prehod k levom. Ko je slišala, kaj bo zvečer, je prebledela in odložila sladkorčke. Oj, kako je to potolažilo moje žalostno srce!

«Čemu delate tako neumnost?» je vprašala z ljubkim svojim glaskom.

«Umreti hočem.»

«Oh, to je neumnost, nikarte tega.»

«Samo v enem primeru opustim svojo nakano — veste sami...»

Zardela je in me ostavila. In ni je bilo več nazaj. Zgrizel sem še bonbončke in odšel.

Ob osmih zvečer. Prostori so bili nabito polni, bila je tam vsa inteligenca. Arabela in nje oče v prvi vrsti. Levi so rjuli, jaz sem se pa tresel. Oh, boljše bi bilo, da bi bil jaz rjul, pa se tresli levi.

Grofica Santa Lucia (ki je bila ravno tako malo sveta kakor Lucia in kakor grofica, ali zato pa pegasta, strašno pegasta in suha) mi je stisnila v roke precej veliko gorjačo in rekla: «Ako bi morda lev na vas skočil, otrnite ga po nosu.»

«Hvala lepa za prijazno opozorilo», sem tiho odgovoril in sem čutil, kako me izpreletavajo barve.

Obraz madone

Gospa!

Gotovo ste tudi Vi že nakazali naročnino za drugo polletje v znesku 35 Din in za pet knjig 37 Din.

Najpristrčnejša hvala za Vašo pozornost!

Če ste pa ob svojem delu in skrbih prezrli dan plačila, Vas lepo prosimo, da nam nakažete še ostanek naročnine. Ako bi pa bili trenutno v zadregi in bi ne mogli utrpeti zgornjega zneska, nam to sporočite z dopisnico. Hvaležni Vam bomo za Vaše sporočilo. Uprava.

Ravno sva hotela stopiti v kletko, ko je ravnatelj cirkusa poklical grofico:

«Ali niste pozabili tinte?»

«Vse imam v žepu», je odgovorila Lucia.

Pograbila me je za roko ter vlekla v kletko. Zbogom ljubezen! Zveri so rjule, jaz sem pa zamežal.

«Odreците se tistim petim stotakom, sicer Vas dam raztrgati», mi je zašepetal na uho uporen glas.

Bila je to sama grofica...

«No?» je udarila grofica z nogo ob tla. Zdaj se je začelo grozno rjojenje. Čutil sem gorko sapo zveri. Življenje je vendarle tako lepo! Torej ne bom več slišal ptičjega petja?

«Podpiši!»

Grofica je potegnila iz žepa papir, pero in tinto. Položila je vse na majhno mizico in jaz sem podpisal. Odpovedal sem se nagradi petih stotakov.

Prihodnji trenutek so zaškripala vrata in bila sva zunaj.

Med občinstvom je završalo, vzdignili so me na rame ter nosili okoli. Nato me je pozdravil Arabelin oče.

«Hči mi je omedlela. Ravno zdaj se je spet zavedela. Takoj pohitite k njej.»

Arabela me je sprejela s sladkim smehljajem.

«Zloben človek, grozno ste me prestrašili.»

«Oh, Arabela, ali smem upati?» sem vzkliknil in pokleknil.

«Seveda», je zašepetala in me objela.

Srce mi je burno bilo. Levi so rjuli, jaz sem bil pa srečen.

P o n o s u t e p o z n a m

Stari Grki so rekli, da je nos pri vsakem človeku kakor odprta knjiga: ako ga pogledaš, lahko z njega čitaš in presodiš duševne lastnosti in značaj tistega, ki se ponaša z njim oziroma (če misli, da ima grd nos) ki gleda, kako bi ga kolikor mogoče skril pred začudenimi in sničavimi pogledi mimogredočih. Ne samo Grki, ampak v vsem srednjem veku so trdili, da je človeka mogoče presoditi po nosu. Sicer pa tudi mi vidimo, kako naslanjajo filozofi in fiziognomi svoje učene razprave in teorije na — nos. Dargo nam je popisal celo vrsto nosov in po njih značaj. Prav tako kakor je Buffon trdil, da se po rokopisu poznajo ljudje.

Vendar je težko presoditi po nosu stopnjo intelektualnosti, nadarjenosti in ingenialnih lastnosti človeka. Vemo, da je bil Sokratov nos precej daleč od optičnega ideala. Po njem so ga nekateri imeli za pijanca in lopova. Sokrat je to mišljenje potrdil, ampak je tudi po-

Velik nos je imel tudi marsikateri igralec, n. pr. Ernete Novelli, ki je bil po njem in svoji umetnosti znan po vsem svetu.

Nos Metrogoldwynove igralkе.

Nos Paramountove igralkе.

vedal, kako mu je samo z veliko energijo uspelo, da se je odkrižal teh nečednosti. Dantejev orlovski nos je postal klasičen. Vidimo torej, da imajo veliki geniji najizrazitejše nosove. Po njih se ne presoja intelekt, ampak samo značaj.

Nos je bil in je še vedno za marsikoga velika spotika in vzrok večni slabi volji. Kar marsikdo izmed nas žal najprej vidi, kadar se pogleda v zrcalo, je nos, če je potlačen, preširok, zavihan ali kljukast kakor pri papigi. V mnogih primerih pa se dá grdo oblikovan nos, hvala moderni kirurgiji, s spretnim zdravniškim nožem tudi popraviti. Ali do pred nekaj desetletji ni mogel nihče o tem niti sanjati: moral se je zadovoljiti s takšnim, kakršnega mu je Bog dal.

Napeljski kralj Ferdinand IV., ki ga je narod krstil za kralja vseh nosov, je toliko trpel zaradi svojega velikega nosu, da je izdal ukaz, da bo hudo kaznovan tisti, ki se bo še norca delal iz kraljevega nosu. Narod ni smel več klicati: «Živio kralj vseh nosov!»

Velik nos pa hkrati označuje tudi veliko energijo in vztrajnost. Napoleonov nos je bil večji od normale, zato je veliki cesar večkrat rekel: «Dajte mi človeka s posebno izrazitim nosom!» Takšen nos je na žalost dobil pri vojvodi Wellingtonu! Tudi Julij Caesar, Cromwell in Gladstone so imeli velike nosove. Toliko se veruje v karakterističnost nosov, da je Pascal rekel za mali Kleopatrin nos: «Ako bi bil večji, bi bila svetovna zgodovina drugačna.» Vendar je Kleopatra imela pravičen nos, kakršnega zahteva žirija pri kandidatki za miss: nosnici vodoravni, nos sam pa ne daljši kakor je čelo visoko.

Nos Uffove igralkе.

Dve mladi mamici.

Kadar slavi gospodinja z majhno južino svoj god ali rojstni dan, ne sme manjkati na lepo pogrnjeni mizi šopek cvetlic. Tudi kakor darilce je šopek cvetlic vedno primeren, kakor vidimo na sliki. Ovitek s pisemcem, ki je prevezan s trakom, je ostal na mizi, toda vonj rož, njih svežost in dražest so očarali obdarovanko na prvi mah.

Za može

Kdaj in kako poklanjajmo cvetje in kakšno

Ta stran je namenjena gospodom, vendar bo prav, če jo tudi dame prečitajo, da bodo vedele, kdaj in kako naj poklanjajo cvetje, pravi Alfris Pierre, pisec tega članka v francoski reviji «L'Illustration».

Jaz mislim, da ni ženske, ki bi ne imela rada cvetja. Tudi v tem se kaže ženskost, pri moških pa nežnost in čuvstvo. Vsaka ženska rada sprejme cvetje v dar, če-

tudi majhen šopek vijolic, najsi bo dekle ali starejša dama. Cvetje je prav za prav najlepše darilo vselej in ob vsaki priliki razen ob težkih boleznih (tako trdijo stare ženice), zakaj to cvetje pomeni slabo.

Pazite, gospod: če ste povabljeni na obed ali večerjo, ne pozabite poslati hišni gospodinji cvetja. Pozabiti ga pa že celo ne smete, kadar prihajate prvič v hišo kakor gost. Bon ton celo zahteva, da pošljete pred prvim obiskom dami buket ali vsaj šopek cvetic. Ne nosite pa sami tega cvetja dami, rezen če vam je dobra in davna znanka; potem ga ji lahko nesete sami, ampak vselej samo majhen buket ali šopek. Košarico cvetja pa pošljite samo ob slavnostnih prilikah.

Vselej se poprej prepričajte, katere cvetlice ima dama najrajša, da je ne razočarate s svojim darilom.

Veliko je dam, ki bi bile najrajše vse v cvetju, pa napolnijo z njim vse vaze v svojem salonu. To ni vedno dobro. So cvetlice, ki dušijo in zastrupljajo, pa tudi kakor okras kvirajo pogled, če jih je preveč. Nekaj lepih cvetov pa godi očesu.

Navada, da se po mizi potresejo cvetlice, je postala splošna, celo po bornejših francoskih domovih. Lepo je videti med obedom mizo posuto s cvetjem, samo če nima to cvetje prehudega duha in če je sveže. Duh narcis bi udušil vonj nekaterih jedi ali bi se pa n. pr. beli luk, ki ga pridevajo v Provenči pečeni jagnjetini poleg raznega drugega sočivja, pomešal z duhom šmarnic, kaj pa potem? Cisto gotovo je, da bi ali jed ali pa cvetje gostu presedalo.

Največ cvetja dobiva dama kakor zaročenka. Kakor hitro je razglašena zaroka, pošlje zaročenec, kakor je povsod navada, svoji zaročenki skoraj vsak dan kito belega cvetja vse do poročnega dne. Ob posebnih prilikah, ko se zaroči ali za god ali rojstni dan, dobi deklica samo belo cvetje (po poroki različnega ali pa nobenega!).

Ob novem letu je šopek cvetlic ali pa vsaj nekaj cvetlic in bonbonov znamenje pozornosti in simpatije. Če ne pošljete bonbonov, pošljite košarico cvetja namesto šopka. Vendar se vselej bolj gleda na kakovost kakor na količino. Tri lepe cvetlice so več vredne kakor velik šopek navadnega cvetja, toda kakšenkrat je tudi navadno cvetje boljše kakor nič, že zaradi pozornosti. To velja za vsako priliko.

Ko že govorimo o količini, je treba pripomniti, da se za navaden poset k dobri znanki ne more odnesti velik šopek, ampak samo nekaj lepih vijolic, pet, šest nageljnjev ali pa samo ena redka cvetlica. Če pa prinesete zeleno rožo, prinesite takšno, ki še ne cvete. Pač pa ji lahko poklonite razcvetelo azalejo ali pa eksotično lilijo.

Operi ga, da bo bel

Prvikrat v vodo.

Nj. Visočanstvo naslednik prestola Peter se kratkočasi s svojim ljubljencem.

Tudi Perun se mora kopati.

Josef Mánes: Uspavanka.

Josef Mánes: Jutrnja pesem.

Na smrtni postelji se je veliki in slavni sin češkoslovaškega naroda, pesnik i. mistik svetovnega formata, v enem zadnjih pogovorov s svojimi prijatelji spomnil umrlega češkega slikarja Josefa Mánesa. Dejal je o njem, da se je on edini izmed umetnikov svoje dobe približal duši

naroda, in sicer zato, ker je zagrabil «dušo češke žene z njeno slovan-sko nežnostjo». Prinašamo dve reprodukciji slik slavnega mojstra, spominjajoč se s spoštovanjem obeh sinov bratskega naroda, katerih imena in dela bodo vedno oznanjevala veličino in globino češke umetnosti.

Pyrethrum ptarmiciflorum.

Ta srebrnobela dekorativna rastlina spada k poletnim rastlinam in z njo prav tako lahko obrobimo grede in lehe, ki so posajene z rastlinami, višjimi od 30 cm, kakor tudi posadimo v lončke. Doma je ta rastlina na Kanarskih otokih, kjer rase v višjih legah gorovja. Njeni srebrnobeli listi so čudovito lepi. Vrt, na katerem rase ta rastlina, je kakor oživiljen. Pyrethrum se lepo poda skoraj k vsem barvam cvetov, najlepši pa je, če ga posadimo pred rastline s temnimi listi, kakor so Dahlia «Lucifer», Perilla nankiensis in druge. Njegov cvet je neizrazit in se razvije šele v drugem letu, ko izgubi rastlina že precej na svoji vrednosti. Zato je najbolje, če jo vsako leto na novo posejemo. Primerni čas za to je od januarja do marca. Najlepše uspeva na solčnih krajih. Če z njo obrobimo gredico, mora biti okrog posamezne rastline najmanj 30 cm prostora. Dobra lastnost te rastline je tudi, da ji suša prav nič ne škoduje.

Polna enoletna rumena zimska vijola s temno-rjavimi cvetovi.

Nova vrsta zgodaj cvetočih krizantem «Louise Pockett», čisto bela.

Nádasy József, krizantema snežnobele barve.

Iris germanica.

Ta vrsta lilij je 50 do 80 cm visoka in uspeva skoraj v vsaki zemlji; seveda potrebuje v suhi zemlji precej vode. Gnojimo jo lahko s sprhnelim hlevskim gnojem ali s tekočim gnojilom (razredčeno gnojnico), in sicer po dvakrat, marca do aprila.

Viola cornuta «W. Wodgatte».

Ta nova vrsta vijolic, vzgojena iz semena, ima vse dobre lastnosti vijolic; zelo in dolgo cvete. Te vijolice lahko posejemo poleti ali tudi na spomlad, tedaj se nam še tisto poletje bujno razcveto. Ker ima svetlovijoličastomodre cvetove in zelo dolga ter nenavadno močna stebila, je ta vrsta vijolic zlasti primerna za lončke in tudi za šopke.

Papaver nudicaule auereum, trajni mak v novih barvah.

Pismo

Tegobe, radosti, sume, prevarjene nade, brezuspešna pričakovanja, vse to lahko prinese majhen zalepljen ovitek s poštnim pečatom. To obsega v kratkih potezih ta mala kozerija.

Pismonoša je prinesel pošto. Alice je začela premetavati s svojimi drobnimi prstki novine in pisma. Oči so ji obvisle na razglednici iz St. Moritza. «O, Bog! Od koga je le ta razglednica? Kdo se me neki spominja?» Pismo, ki se je tiščalo razglednice, ji je zdrknilo na tla... Ona se je sklonila in ga pobrala.

«Ah! Po tako dolgem času nazadnje vendarle pismo od njega. Moj Bog! Kaj mi le piše? Ah, moj Bog! Vsa se tresem in kar ne upam si ga odpreti. Trepečem — zakaj od tega, kar je v njem, je vse odvisno. Ali si bova še z naprejš dopisovala ali pa je vsega konec...»

Z nervoznimi prstki je Alice raztrgala zgornji del ovitka tako, da se je celi ovitek razparal... V pismu je bilo samo nekaj besed...

«Ha! To sem slutila... On se torej — ženi... Med nama je konec...»

In ne da bi list prečitala do kraja, je Alice udarila v jok in glasno zaihtela...

Ko se je malo pomirila, je vzela pismo vnovič v roke in ga začela vnovič čitati, zdaj vsako vrstico zase, in vsaka beseda se ji je zdela posebno važna. In pogled se ji je ustavil na razglednici iz St. Moritza, in ona jo je obrnila, da bi videla, od koga je, a ko je videla, da je tudi ta od njega, so se ji oči zaiskrile...

«Alice, moja draga Alice, ne morem Te tako lahko pozabiti. Še vedno misli nate Tvoj Keko.»

«Kaj to pomeni? Poslovilno pismo s poročnega dne, razglednica z ženitvovanskega potovanja!»

«Keko, dragi moj Keko, vedela sem, kakšne bodo posledice mojega ljubimkanja z Žoržem, ali ko bi ti vedel, da sem te hotela samo ljubosumnega narediti, bi mi vse oprostil. Oh, ko bi ti jaz mogla zašepetati na tisto tvoje levo uho, ki sem ti ga tolikokrat poljubovala, ker je izrazitejši od vseh drugih, kar so jih veliki mojstri naslikali ali pa vrezali v kamen, Keko, Keko, kje si, da ti to šepnem...»

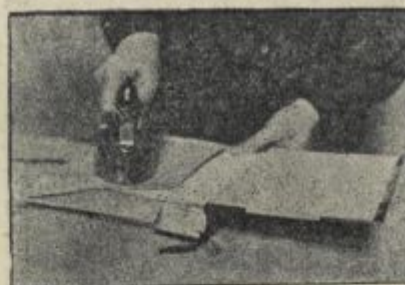
Po zajtrku je legla na divan in plakala in kar verjeti ni mogla, da je zapuščena... In njegove besede, ki jih ji je tolikokrat šepetal: ti si moja in samo moja... ji kar niso hotele iz spomina.

Sobarica Ana ji je prišla sporočiti, da je Keko zunaj... Alice se je onesvestila, ko se je na vratih prikazal on. «O Bog, o Bog! Kaj naj to pomeni?»

«Žorž mi je povedal, da si samo za šalo ljubimkala z njim, in ko sem se prepričal, da to ni res, zopet prihajam.»

Dolg poljub v znamenje sprave in opravičila ju je zopet zedinil, in ko je že davno legel mrak, sta stopala drug tik drugega po dolgih ulicah, srečna kakor nikdar doslej...

Knjigo je treba znati ne samo čitati, ampak tudi čuvati

Zgoraj: Masten madež na knjigi ni tako strašna reč. Pivnik in likalo odpravita madež z lahkoto.

Spodaj: V usnje vezano knjigo najlepše očistite z mlekom.

Knjige so ne samo verne prijateljice, zmeraj pripravljene, da tolažijo in razveseljujejo — kakor smo pač potrebni tega ali onega. One so sopotnice, ki ustrezajo vsakemu našemu razpoloženju, če znamo živeti z njimi. Saj nimajo nobenih zahtev! Srečne so, če nam morejo pripraviti malo veselja in oddiha, zadovoljne z najmanjšim prostorčkom, ki jim ga prepustimo — a nesrečne samo tedaj, kadar nepazljive roke grdo ravnaajo z njimi. In koliko se na to stran greši! Ta malomarno zaviha stran, da bi mogel jutri laže poiskati mesto, kjer je danes prenehal. Ali bi ne bilo dobro, ko bi takšnemu človeku o prvi priliki poklonili znak za knjigo? Drugi zopet odpirajo knjigo tako nerodno in divje, da je sčasoma vsa raztreskana in bi od žalosti in muke najrajša skočila iz platnic. Niti najboljše knjigoveško delo ne more dolgo trajati — a kako se šele godi tistim nesrečnicam, ki so mehko vezane, tem že celo ni nobene pomoči, ampak so zapisane hitri smrti.

Masten madež v knjigi — pa naj bo že knjiga tvoja ali čigaver že — je nesreča! Ampak se na srečo da popraviti. Treba ni drugega, kakor da se zamazana stran skrbno položi med dva pivnika, ki pa morata biti seveda nova in, če mogoče, belá. Potem se segreje likalo, in ko gremo prvič čez madež z njim, izgine ta mučni spomin. Če je pa madež bolj trdovraten, je treba samo, da se to ponovi, toda treba je paziti, da se papir ne zasmodi, bolje je, da se vzameta nova dva pivnika.

Če so lepe, pa občutljive platnice naše knjige prijateljice dobile nezaželene sledove od prstov, poizkusimo, da odpravimo te madeže s plateno cunjico in mlačno milnico. Usnjene platnice se lepo osnažijo z mlekom, če so zamazane. Če jih z njim enakomerno natremo, izginejo vsi madeži. Nobena nesreča ni tako velika, da bi se ne dala popraviti.

Naši najmlajši.

(Mamicam sporočamo, da se slike porabijo za izdelavo fotomontaže in jih seveda ne moremo vrniti.)

Od leve proti desni so: Špelca in Peter Florjančičev z Bleda, Milanček Baumgartnerjev iz Tržiča, Olga in Eva Ludvigerjeva, Dušan Štefančičev iz Odžacev v Bački, Pepca Lukčeva iz Ljubljane, Duško Čavlovičev iz Radohove, Anica Krakarjeva iz Kobelj, Edita in Boždan Makovčeva iz Ljubljane, Miran Mejakov iz Konjic, Breda Vilharjeva iz Ljubljane, Saša Tipeljev iz Maribora, Nadica Miklavšičeva iz Maribora, Mrgda Zagorčeva in Mija Hočevanjeva z Zidanega mosta, Vida Koppova iz Zagreba, Boris in Zdenka Čerova iz Senovega.

MODNI PÊLE MÊLE

Značilne za letošnje poletje so lahke pestre tkanine. Poleg drobnihi vzorcev, ki ustrezajo značaju blaga, se razcveta na raznih etaminih, krepkih, gazih itd. bujno cvetje v bohotnih barvah. Prijetna izpremembra so pa velike in majhne pike.

Tudi letne obleke so največ kompleti, sestavljeni iz obleke in bolera ali jopiča. Lahki letni kostumi se delajo iz šantunga, preproste obleke pa iz raznih modnih voalov s prav debelimi nitmi. Seveda je treba imeti k taki lahki obleki nekako dopolnilo za hladnejše dneve in večere. Plašč je skoraj pretežak, pa tudi obleko je škoda vso zakriti z njim. Tu je zopet dobrodošel kratek jopič iz enobarvnega blaga, ki se lahko nosi k dvema ali trem oblekam. V kroju mora biti preprost, brez ovratnika, ker imajo itak vse modne bluze in obleke, čez katere oblečemo tak jopič, velike ovratnike. Tak jopič je sešit iz temnomodrega, temnozelenega, rjavega ali rdečega blaga, torej v katerikoli temni barvi, da se lepo poda na obleko iz rožastega blaga, iz šantunga ali pa iz blaga madeira, ki sem o njem pisala v modnem poročilu za mesec junij.

Težko se je poleti primerno obleči v mestu, ker je vsak kostum ali plašč pretežak, zato se vidijo na ulicah popravljene, pa tudi nepopravljene večerne obleke brez rokavov, z različnimi petljami in našitki. Toda tudi tukaj se lahko ognemo neokusnostim s kostumom. Moda je pripravila za letošnje poletje različne kostume iz svilenega blaga svetlih barv. Sešiti so popolnoma gladko kakor vsak angleški kostum in dopolnjeni z lahкими belimi bluzami brez rokavov. Na primer: kostum iz gladkega enobarvnega šantunga, sirove svile, svilenega krepa ali krepdešina, bluza iz batista ali pralne svile. Ali pa: obleka brez rokavov iz vzorčastega, kariranega, črtastega ali pikčastega lahkega blaga, zraven pa preprost enobarven jopič z dolgimi rokavi. Če kupimo za vse leto samo eno obleko, potem se odločimo za kostum, ki ga lahko oblečemo čez dan in zvečer, za na ulico in za v družbo. K letnim oblekam se nosi nakit iz barvnega porcelana, ki je zelo dekorativen. Usnjeni pasovi so moderni v vseh širinah od enega centimetra do deset centimetrov. Velika pozornost se posveča zaponkam na pasovih. Te so iz kovine z vložnimi imitacijami dragih kamenov iz pobarvanega porcelana, iz slonove kosti, iz galalita itd. Pisane svilene rute in šali so zopet velika moda.

Brez dvoma je letošnja moda bolj naklonjena damam kakor dekletom, kajti dolgo krilo, kompliciran kraj in decentna barva sploh ni za dekleta. Toda mi moramo tudi izmed teh resnih oblek v okviru mode najti lepe dekliške modele. Prvi pogoj za ljubko dekliško obleko je preprostost. Če se obdrži samo osnovna modna linija kroja in se črtajo vsi nepotrebni našitki, če se ne pretirava v dolžini krila in se izbere gladko, preprosto blago, se lahko sešije prav ljubka modna dekliška obleka. Za dekleta zadostuje, da ima le večerno obleko narejeno po modi, za čez dan pa naj nosi rajši gladko angleško obleko, na glavi baret, čevlje pa z nizkimi petami. Saj je najlepši okras in nakit dekleta samo s svojim zdravjem in mladostjo. Moda daje mladini popolno prostost v izbiri veselih barv, zato naj resne, črne, črno-bele in druge kombinacije prepusti starejšim. Na razpolago ima vse možne barvne kombinacije in vzorce, kakršne si le izmisli.

Volnene kopalne obleke so še vedno moderne. Imajo to dobro lastnost, da lepo prilegajo na životu, a ker so elastične, se ne razvlečejo in ne izgube fazone. Posebno trpežne so iz volne «puntas». Barve niso več kričeče, pa tudi vzorci niso več veliki. Za v kopalnišče ne zadostuje samo pletena kopalna obleka, sem spada tudi pižama z dolgimi širokimi hlačami ali pa široko, nagubano krilo, ki služi obenem za kep. Seveda se dobe kopalne obleke v vseh barvah, ampak najbolj elegantne so zelene, kostanjastorjave, temnorumene in vinskiordeče z vzorcem, ki harmonira z barvo obleke.

Poročile so se: gospodična Fanči Trelčeva z gospodom Antonom Černetom z Bleda, gospodična Emilija Brandtova z gospodom Viktorjem Pogačarjem iz Ljubljane, gospodična Minka Miklaučičeva z gospodom Albinom Podbevškom iz Pušala, gospodična Marija Rednakova z gospodom Martinom Božnikom iz Dobrne in gospodična Antonija Šmigočeva z gospodom Ivanom Pinteričem iz Leskovca.

Mladim parom kličemo: Mnogo sreče vse življenje!

ZA POLETJE

Letna obleka iz rožastega šifona ali etamina. Rokavi so spodaj razširjeni s čipkastim vstavkom. Ovratnik je iz svile v barvi čipk.

Letna obleka iz enobarvne svile. Na krilu in na kratkih rokavih so našiti bogato nabrani volani, obrobjeni z ažurjem.

Letna obleka iz svetlobarvne svile. Dolga nabrana tunika je obrobjena s širokimi čipkami; tudi ovratnik v obliki šala in obroba na kratkih rokavih je iz čipk.

Letna obleka iz vzorčaste svile ima na krilu našita dva široka volana. Prednji del živetka je aranžiran po načinu grške tunike.

Letna obleka iz vzorčaste svile. Posebnost je ovratnik, podaljšan do pasu. Krilo je sestavljeno iz delov, ki so zgoraj ozki, spodaj pa zvončasto razširjeni.

Z A V U R A D

Obleka iz temnomodrega marokena. Ovratnik in rob na visokih mušketirskih zapestnikih sta iz belega, svilenega ripsa, pas je usnjen.

Obleka iz vzorčastega voala. Ovratnik in rokavi so obšiti s svilenim trakom, zapognjenim v zobce. Tudi pas je iz svilenega traku.

Obleka iz vzorčaste pralne svile z velikim modnim ovratnikom iz belega batista.

Obleka iz vzorčaste pralne svile. Životek, podaljšan do pasu, ima široke dvojne reverje in plisiran ovratnik. Krilo je položeno v drobne gube.

Tridelna pižama. Bluza in dolge hlače so iz enobarvnega blaga, jopič s kratkimi rokavi pa iz rožnatega.

Domača obleka za mlado gospo. Sešita je iz flanele, pralnega žameta ali pralne svile.

Pižama iz pralne svile. Bluza je brez rokavov, veliki ovratnik in vezanka sta iz pikčaste svile. Hlače so spodaj razširjene s koničastim vstavkom.

Domača obleka iz vzorčastega voala. Vratni izrezek, pas in rob na žepu so iz enobarvnega blaga.

Tridelna pižama iz soilenega platna. Široke hlače so spodaj nabrane in všite v ozek zapestnik. Bluza je okrašena z gumbi, na jopiču pa, ki je brez rokavov, so barvasti našitki.

Vse za

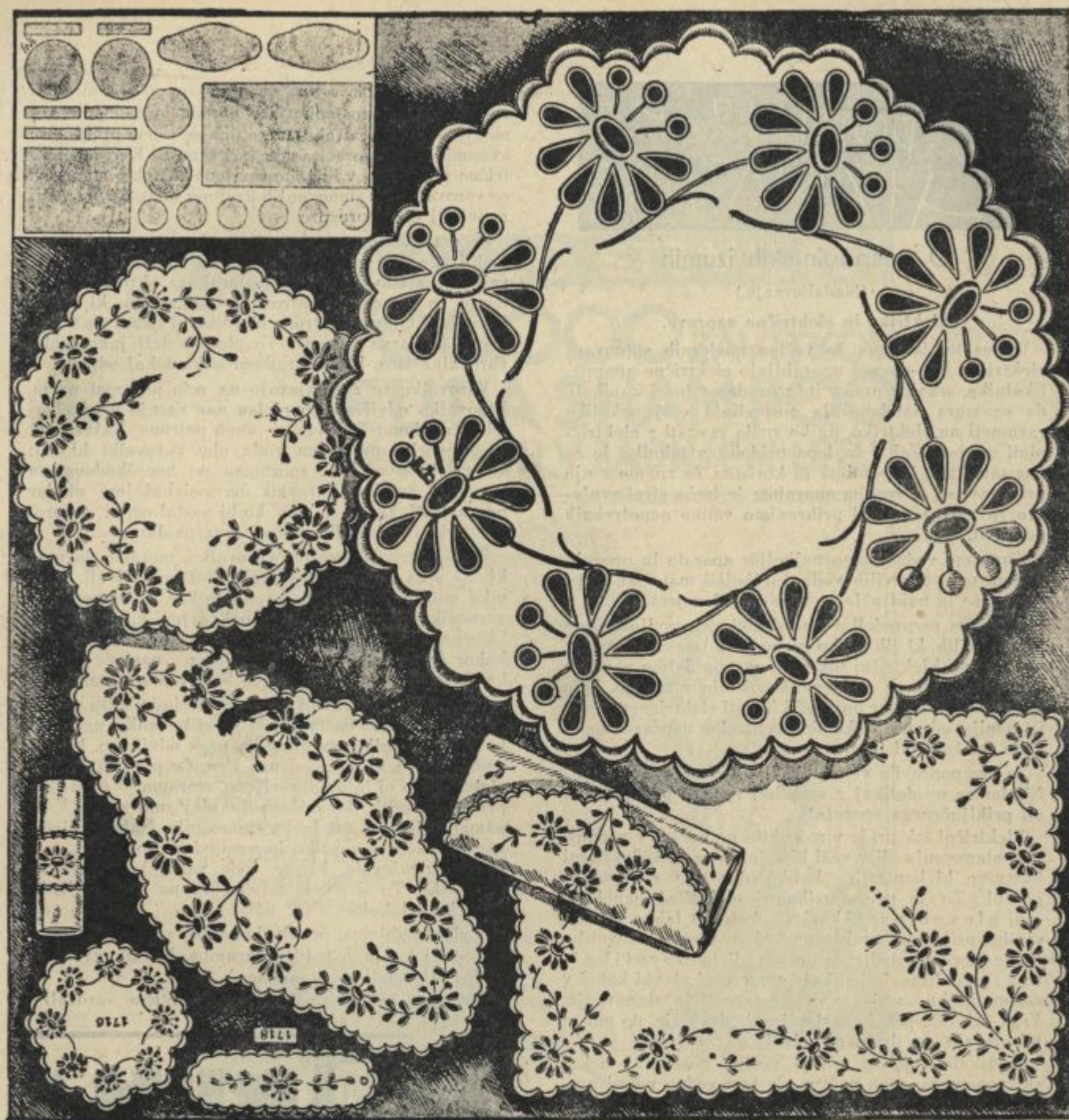
Vaš

DOM

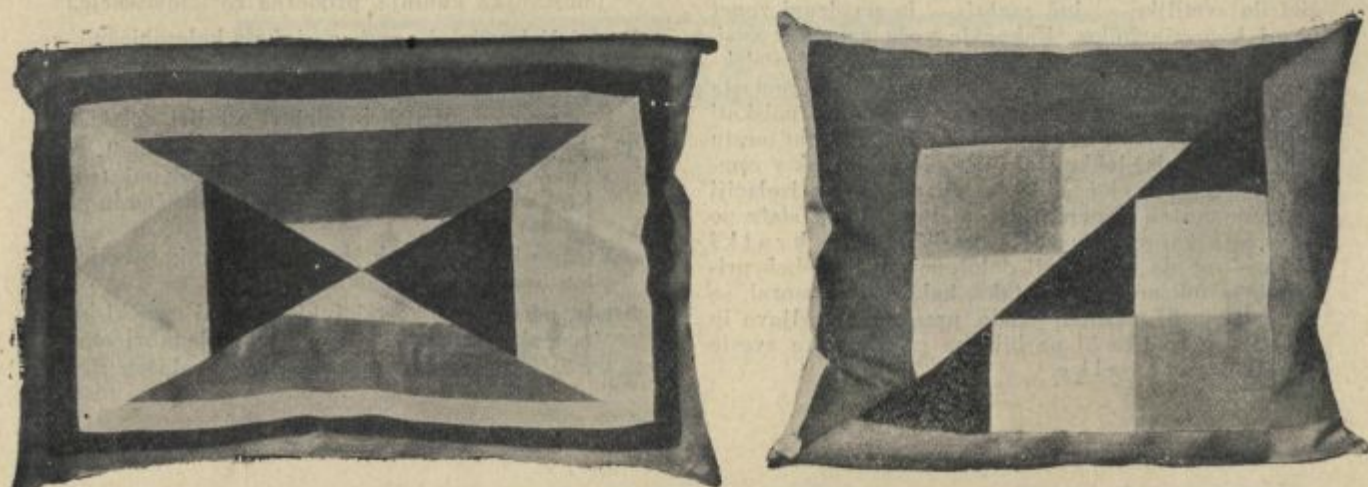
Trije vzorci za mrežane prte

Mreža pri vseh treh prtih je narejena iz debelega kvačkanca, kvadrati so po en centimeter veliki. Prvi prt je okrašen le z borduro, sestavljeno iz trikotnikov, ki so izšiti z gostim in z redkim platnenim obodom z debelim platnenim sukan-
cem. Ta prt ima obliko pravokotnika in meri 124×164 centimetrov. Srednji prt je kvadraten, meri 86×86 cm. Široka bordura je sestavljena iz ravnih, različno širokih črt. Tudi pri tem prtu je sredina prazna. Najbolj dekorativen je spodnji prt, ki ima tudi sredino bogato okrašeno. Okrog in okrog prta so goste rese iz debelega platnenega sukanca.

Za različne male prtiče se lahko uporabijo ostanki platna ali batista, ki se okraši z luknjičasto vezeno. Prinašamo več vzorcev prtičev in vzorcev za vezenje.

Praktične blazine, sešite iz odrezkov raznobarnega platna, žameta, usnja, pa tudi iz kožuškovine.

O gospodinjskih izumih

(Nadaljevanje.)

Elektrika in električne naprave.

Danes ta dan ima že večina modernih stanovanj električno luč, povsod uporabljajo električne aparate, likalnike, srkalce prahu itd.; ne dá se torej zanikati, da se mora dandanašnja gospodinja vsaj nekoliko razumeti na elektriko, da bo znala ravnati z električnimi aparati. Zakaj ta lepa pridobitev tehnike je za nas samo tedaj uporabna in koristna, če znamo z njo prav ravnati. Z vsakim aparatom je treba strokovnjaško ravnati, potem si prihranimo veliko nepotrebnih pravil.

Kupujmo vedno samo najboljše aparate in uporabljajmo pri popravilih vedno najboljši material, kajti najboljše in najdražje je hkrati tudi najcenejše.

V našem razpredelku smo doslej razpravljali samo o popravilih, ki jih lahko gospodinja izvrši brez vsake nevarnosti. Električni tok nam postane lahko nevaren samo tedaj, če ga speljemo skozi telo v zemljo. Zato se ne smemo nikdar dotekniti hkrati električnega toka in zemljevoda (radijske žice, centralne naprave, vodo-voda, vlažnih tal itd.).

Za vsa popravila veljaj pravilo: Tok vedno prekini! Nikdar se ne dotikaj z mokrimi rokami pretikalnika ali priključenega aparata!

Električni tok pride v našo hišo po kablu. V prednji sobi stanovanja ali v veži hiše je po navadi električni števec, ki kontrolira, koliko toka se v stanovanju porabi. Tu je pri marsikateri električni napeljavi tudi glavno pretikalno, s katerim lahko z enim samim prijemom prekinemo tok v vsem stanovanju. Poleg števca je pritrjen po navadi tudi pretikalnik, razdelilna deska, kajti tu se cepi glavni kabel v razne majhne vode za posamezne dele stanovanja. Vsak tak odcepek je sestavljen iz dveh žic, po eni se tok dovaja, po drugi pa odvaja.

Pretikalnik je za veliko večino gospodinj nekaj skrivnostnega. Ona pač ve, da tam vedno nekaj pregori, toda kaj in zakaj se to zgodi, to ji je največkrat uganka. Zato hočemo to čisto na kratko obrazložiti, da bomo kasneje pri naših popravilih vsaj približno vedeli, za kaj gre.

Če kakršnokoli električno svetiljko, likalnik ali aparat priključimo, steče po dotičnem vodu tok po eni žici do svetiljke — luč zagori — in po drugi zopet nazaj k pretikalniku. Kakor je voda zaprta v cevi, tako je električni tok vklenjen v kovinsko jedro električnega kabla in mu neprevodni material (gumasta prevleka okoli kabla) brani, da si ne more poiskati svoje poti. Če postane ta prevleka na kakšnem mestu zelo tenka, tedaj lahko steče tam električni tok v zemljo — zemeljski stik — ali pa, če sta izolaciji obeh žic postali pretenki in se žici dotakneta, steče po najkrajši poti zopet nazaj k pretikalniku — kratki stik — ne da bi opravil določeno delo. V obeh primerih se tok ne izkoristi tako, kakor bi se moral, se nakopiči in bi napravil škodo, prestopil napeljavo in zanetil ogenj, ako bi ne bile na pretikalniku zveste čuvajke, varovalke.

Te varovalke so nekakšna prehodna mesta za električni tok iz čisto tenke žice. Kadar je vod preobremenjen, se ta žica takoj stopi, tok se s tem prekrine in avtomatično prepreči vsaka nevarnost. Ker je električna napeljava v hiši napravljena za tok 6 amperov, so varovalke po stanovanjih urejene tako, da pri večji napetosti takoj pregore.

Za vsak vod sta po navadi po dve varovalki druga pod drugo, ena za dovod, druga za odvod toka. Varovalka je sestavljena iz porcelanskega okrovja, v katerem je varovalna patrona z zatičnikom, ki se dá izmenjati. Glavica patrone ima barvni gumb (za 6 amperov je barva zelena). To ploščico drži jako tenka varovalna žica, ki pri kratkem stiku takoj odpade.

Varovalke se zamenjavajo na zelo preprost način. Varovalko odvijemo (porcelan nas varuje pred električnim tokom) in vstavimo novo patrono. Največkrat ne pregorita pri enem vodu obe varovalki hkrati; katera je še dobra, spoznamo po nepoškodovanem barvnem gumbu. Varovalk ne poizkušajmo nikdar popravljati, ker bi se nam, ko bi nastal ogenj, zavarovalna družba branila plačati zavarovalnino.

Preden privijemo novo varovalko, moramo dognati, kje je žica pregorela. Vtikalno dotične luči ali likalnika moramo potegniti iz vtikalnika. Če zamenjamo varovalko z novo, dokler je pokvarjeni aparat še priključen na tok, je to popolnoma brez pomena; zakaj kakor hitro je tok zopet sklenjen, nastane vnovič kratki stik, in varovalko smo brez potrebe pokvarili.

V večini hiš varovalke na pretikalniku niso zaznamovane. Kadar nastane kratki stik, lahko ugibamo, katero varovalko naj prav za prav odvijemo, ker ne vemo, kam vodi ta ali druga žica. Če pri instaliranju elektrike to ni bilo napravljeno, moramo to sami čimprej napraviti, da si kasneje olajšamo delo. V ta namen prižgemo vse luči v stanovanju. Nato odvijemo varovalko za varovalko in ugotovimo po tem, katere luči so ugaševale, katere vode varujejo posamezne varovalke. To si potem zabeležimo na majhne listke na primer takole:

Vod I: jedilnica, prebivalna soba, prednja soba.

Vod II: kuhinja, jedilna shramba, hodnik, zvonci.

Vod III: spalnica, kopalnica.

Potlej pa te listke nalepimo pod dotične varovalke.

Jedilni list za teden dni

(Meščanska kuhinja, primerna za letoviščarje.)

Ponedeljek, o b e d : agraphova juha s kolerabicami, goveji tički v omaki, garnirani s krompirjevim pirejem in solato, črešnjev kompot.

Večerja : ocvrti krompirjevi rogljiči, solata.

Torek, o b e d : na juhi riž z graham (rizi-bizi), govedina, garnirana z različnimi prikuhami (stročji fižol v omaki, pražen krompir, kumarična in pesna solata), jagode.

Večerja : pljučni štruklji, kuhani, zabeljeni z maslom in drobtinami, solata.

Sreda, o b e d : na kostni juhi vranični emočki, sočna pečenka z rezanci, borovnice s sladkorjem.

Večerja : nadevane kolerabice in dušen riž.

KAJ PRAVIJO ŠTEVILKE:

700.000 ZAVITKOV
ELIDA SHAMPOO
PRODANIH V ZADNJEM LETU!

**DOKAZ
NJEVOVE RAZ-
ŠIRJENOSTI!**

Teh 700.000 zavit-
kov Elida Sham-
poo bi doseglo,
ako bi jih polo-
žili drug vrh dru-
gega, višino od
približno 3500 m,
bi torej Triglav-
sko pogorje nad-
kriljevalo za pri-
bližno 600 m.

*Za negovanje
las*

ELIDA SHAMPOO

Četrtek, obed: ječmenčkova juha s sekanico od prekajene svinjine, faširani goveji zrezki in posiljeno zelje, črešnjev zavitek.

Večerja: stročji fižol v solati in mehko kuhana jajca.

Petek, obed: vinska juha z opečenimi žemljicami, kuhane postrvi z majonezo ali navadno jajčno omako, ocvrti marelični cmoki.

Večerja: sirove culice in solata ali namesto solate kompot.

Sobota, obed: na goveji juhi rezanci, govedina, garnirana z dušenim svežim grahom in pečenim novim krompirjem, drobov kipnik z malinovim ocedkom.

Večerja: piška ali telečje meso v papriki in pekatete.

Nedelja, obed: na goveji juhi ocvrt grah, telečji frikando, garniran z ocvrtim krompirjem in solato, jagode v ledu.

Večerja: zeljnate klobasice in dušen riž, črešnjev kompot.

Recepti k jedilniku

(Količina računjena za 4 do 5 oseb.)

Grahova juha s kolerabicami. Pol litra svežega, mladega graha dušim z drobno zrezano prekajeno slanino do mehkega (namesto prekajene slanine je lahko presno maslo). Štiri ali pet manjših kolerabic olupim in zrežem na majhne kocke in jih skuham v 1 litru slanega kropa. Kuhane pretlačim s kropom vred skozi sito. V kozici pripravim prežganje iz 4 dkg presnega masla, ene žlice moke in ene žlice drobno zrezane čebule in peteršilja. V to stresem pretlačene kolerabe, osolim, popopram in premešam. Po potrebi zalijem s kropom do zadostne količine. Ko se to nekoliko pokuha, dodam dušeni grah, neposredno pred serviranjem pa na rezine zrezano ocvrto žemljico.

Goveji tički. Pol kilograma pljučne pečenke zrežem na tenke enakomerno velike zrezke. Potolčem jih in nasolim. Medtem ko jih pustim, da se nekoliko razsolijo, pripravim nadev. Za to zmeljem deset dekagramov govejih jeter ali vranice in jo skozi sito pretlačim. Na drobno zrezani prekajeni slanini zarumenim za slabo žlico finih drobtin, pomešanih s peteršiljem, jih primešam med jetra ali vranico, osolim in popopram. S tem namažem zrezke, jih zvijem in povežem z nitjo. V kozici razbelim eno žlico masti, zarumenim na nji eno zrezano čebulo, potem pa vložim tičke tesno drugega k drugemu in jih opečem. Nato jih po malem zalivam in pokrite dušim. Ko se vsa vlaga izduši in je meso mehko, jih poberem na krožnik, odvijem in odstranim niti, na mast v kozico pa vržem pol žlice moke. Ko zarumeni, zalijem s kropom ali juho, dodam pol žlice paradižnikove konzerve ali dve žlici kisle smetane in pokuham, potem pa precedim čez tičke na krožnik.

Pljučni štruklji kuhani. Na deski naredim testo iz 35 dkg presejane moke, enega jajca, pol žlice masti in potrebne količine mlačne slane vode. Udelam ga dobro, potem ga pa pod poveznjeno skledo pustim, da počiva eno uro. V juhi prevrem telečja pljučka. Ko se ohladijo, jih zrežem na kose in zmeljem na mesnem stroju. V kozico denem eno žlico masti in zarumenim v nji pol žlice peteršilja in dve žlici finih drobtin, potem pa stresem vanjo zmleta pljučka, osolim, popopram in zalijem prav malo z juho. Ko se nekoliko poduši, odstavim, da se shladi. Ohlajenim primešam en rumenjaka ali pa dva in sneg od beljakov.

Testo razvaljam kolikor mogoče tenko in namažem z nadevom, nakar ga zvijem, zavijem v prtič in skuham v slanem kropu. Kuhanega denem na desko, ga odvijem iz prtiča in, ko se odteče, zrežem na dva prsta široke kose, ki jih zložim na krožnik in z mastjo in drobtinami zabelim.

Nadevane kolerabe (glej lanski letnik številka 8).

Črešnjev zavitek. Pripravim testo kakor za pljučne štruklje, ga pustim, da počiva, potem ga pa tenko razvaljam, razvlečem in obrežem robove. Nato ga polijem z raztopljenim presnim maslom in potresem z drobtinami (ki jih prej precvrem in zarumenim na maslu), potem pa še s češnjami ($\frac{3}{4}$ kg), iz katerih sem pobrala pečke in peclje, in šestimi dekagrami sladkorne sipe. Nato ga zvijem in položim v dobro namazano kozico. Preden ga denem v pečico, ga tudi povrh polijem z raztopljenim presnim maslom. Pečenega zrežem na tri prste široke kose in potresem s sladkorjem. Serviram gorkega.

Vinska juha. Sedem decilitrov belega vina prevrem s tremi decilitri vode, koščkom cimeta in sladkorjem (po okusu) in dodam za dober oreh debelo kepico presnega masla. Osolim prav malo in pustim, da pomalem vre nekaj časa. Nato vzamem skorjico cimeta iz posode, v skodelici pa stepem dva rumenjaka z žličko moke in nekaj žlicami mrzlega vina in vlivam med žvrkljanjem v vrelo juho. Nato takoj odstavim in postavim z ocvrto žemljico, zrezano na rezance, na mizo.

Jagode v ledu. Od enega litra rdečih jagod izberem z debelejšo iglo tri decilitre lepših in debelejših v kristalno posodo ter jih postavim na led. Ostale jagode pa pretlačim skozi sito v drugo skledo in jim primešam 15 dkg sladkorja, sok od pol limone in tri decilitre dobrega belega ali rdečega vina. To vlijem na prebrane jagode v kristalno skledo in postavim zopet na led do serviranja. Serviram jih s keksi v širokih plitvih kelihih ali v kristalnih skodelicah.

Primerno kurivo za štedilnik

Kurivo pomeni v vsakem gospodinjstvem proračunu precejšnjo postavko. Ne bo odveč, če podamo tu nekaj misli, kako bi se na to stran kaj izboljšalo. Brez dvoma je kurjava s plinom ekonomična in na marsikatero stran zelo praktična, vendar moramo upoštevati dejstvo, da velika večina gospodinj še vedno uporablja drva in premog. Tem veljajo tile praktični nasveti.

Vsaka gospodinja ve iz lastne izkušnje, da se med premogom dobi marsikaj tudi kakšen kamen, lapor ali podobna negorljiva tvarina. Ob vsej pazljivosti pri sortiranju se to kaj lahko zgodi, ker so take primese po navadi že v sami plasti premoga. Še večkrat pa se naše gospodinj jeze zaradi obilnega drobiža in prahu, ki ga dobe s pošiljko kosovca. Velikih kosov ni mogoče spraviti ne v štedilnik, ne v peč, treba jih je zdrobiti in razbiti. In zopet se napravi prah in drobiž. Ko pa poide zaloga premoga, tožijo gospodinj, koliko jim je ostalo neporabnega drobiža, in neredko vale krivdo na dobavitelja, češ, kako slabo jih je postregel. Prav varčne gospodinj porabijo tudi drobiž na ta način, da napravijo iz njega nekakšne briquete, ki jih polože ob stenah štedilnika ali peči oziroma na koncu rešetke. Mnogo manj drobiža se napravi tudi, če se pri drobljenju seka premog po žilah in se neizbežni drobiž polagoma sproti porablja.

Vsemu temu pa se gospodinja lahko izogne na ta način, da zlasti spomladi in poleti pa vse do pozne jeseni, dokler rabi premog samo za štedilnik, kupuje kockovec, ki je pran in izbran v velikosti

Lepote Jugoslavije:

njeni bogati
gozdi ...
njene visoke
planine ...
in zobje njenih
prebivalcev.

Lepote Jugoslavije so poznane po celem svetu. Tudi Jugoslovani znajo ceniti vrednost lepote. Tako neguje stotisočero Jugoslovanov svoje zobé s Sargovim Kalodontom. Blagodejna pena Sargovega Kalodonta polepšuje in varuje zobé in usta. Po uporabi Sargovega Kalodonta dobi dih svež in zdrav vonj.

SARGOV

KALODONT

ohranjuje zdravje in lepoto zob.

Brez škode perete samo z milom!

Omehčajte vodo z navadno sodo, vsled česar boste prihranili na potrošnji mila. Izbirajte pa vedno le ono, na katero se lahko zanesete.

Ne pozabite pri tem na

terpentinovo milo

cca 30 do 60 mm. Pri kurjavi s kockovcem je paziti le na to, da se ne naklada preveč hkrati, ker se mali koščki uležejo bolj gosto drug na drugega; vsled tega bi se oviral provod zraka, s tem pa dobro izgorevanje premoga in razvijanje vročine. Mnenje, da kockovec hitreje pogori, je napačno, ker ob hitrejšem gorenju tudi tem hitreje daje vročino, medtem ko se ob izgorevanju kosovca vročina razvija počasneje. To mnenje bi bilo upravičeno kvečjemu za kurjavo glinastih peči, dočim je za vse druge vrste peči, zlasti pa za štedilnike, pač najbolj primeren kockovec. Prednost kockovca je še ta, da je cenejši kakor kosovec. To pa je dandanes že važen razlog, zlasti še, ker je izdelek za kurivo nekako najbolj nesimpatičen, dasi prav tako potreben, kakor za prehrano ali stanarino.

(Nadaljevanje.)

Plymouthke.

Plymouthke spadajo med težka kokošja plemena. Njih domovina je Amerika, odkoder so prišle — čeprav ne v sedanji obliki — leta 1872. na Angleško, in so se odondod razširile skoraj po vsej Evropi. Največ zaslug, da se je to plemo razvilo do sedanje popolnosti, imajo ameriški, angleški in nemški perutninarji.

Na pogled plymouthke skoraj nič ne zaostajajo za drugimi težkimi azijskimi plemeni, kakor kochinchinke,

brahmanke, langshanke in druge. Malo manjše so videti, ker nimajo tako košatega in našoperjenega perja, kakor na pr. kochinchinke, ampak se jih perje tesno oprijemlje.

Bistveni znaki čistokrvnih plymouthk so: polna postava, široke in polne prsi ter močan, širok in nepredolg hrbet. Slabotne živali z ozkimi prsi so nesposobne za rejo.

Po barvi so plymouthke lahko grahaste, bele, črne, rumene in jerebičaste. Najlaže je vzgajati grahasto, jerebičasto in belo pasmo, medtem ko pri črnih in rumenih zelo težko ohranimo čistokrvnost.

Plymouthke si pridno iščejo živeža in so hkrati dobre jajčarice. So tudi zelo utrjene in skromne, zato so zlasti primerne za rejo na majhnem prostoru. Jajca, ki jih znesejo povprečno po 120 do 160 na leto, imajo rumenkasto do rjavordečkasto lupino in temen rumenjak, tehtajo pa okoli 65 gramov.

Te kokoši so tudi zelo primerne za opitanje, ker imajo obilo dobrega in prav okusnega mesa in se hitro rede. Kokoši tehtajo od dva in pol do štiri kg, petelini pa tri in pol do pet in pol kg, včasih celo več.

Ker so plymouthke, kakor smo že v začetku omenili, zelo utrjene in se hitro privadijo vsakemu podnebj, so posebno primerne za naše kraje. Tudi piščanci niso mehkužni in hitro dorasejo, čeprav se bolj počasi operijo, kakor sploh vsa težka plemena. Nesti prično kokoši v šestem do osmem mesecu in nesejo potem tudi v najhujši zimi, zato jih prištevamo med najboljše zimske jajčarice.

Kakor vsa težka plemena tudi plymouthke rade vaje; svoje mladiče vodijo dobro, toda ne predolgo, ker začno kmalu zopet nesti.

Če redimo plymouthke zaradi jaje, moramo paziti, da ne postanejo kokoši več ko tri leta stare, ker potem preveč rade kločijo in seveda prenehajo polagoma nesti.

(Nadaljevanje.)

Lepote in znamenitosti v okolici.

Včasih postane letoviščarjem dolgčas in hočejo na izlet. Kako nujno potrebno je, da veste za vse znamenitosti in lepote vašega kraja, da jim lahko o vsakem izletu podaste natančna pojasnila ali pa da imate pripravljenega celo človeka, ki jim gre lahko za vodenika. To je važno zlasti na Gorenjskem, kamor pride dosti letoviščarjev, ki niso izkušeni planinci. Iskrena želja vsakega posameznika pa je, da bi šel na Triglav ali kakšno drugo znamenitejšo goro.

Mladostno živahnost in resnično lepoto

si ohranite samo tedaj, ako vodi za kopanje ali umivanje dodaste izmed naravnih soli za kopanje:

Isla Koniferen Badesalz

Isla Chypre Badesalz

Isla Eau de Cologne Badesalz.

Same dišeče soli, ki delajo kožo lepo ter krepe živce in mišice. Saliinenverwaltung Bad Ischl.

Za Jugoslavijo: Paracelsus k. d. Zagreb 3.

Navadite se pravilnega kopanja na zraku in solncu
t. j. nadrgnite svoje telo, preden se solnčite, in sicer dokler je suho, močno z

NIVEA-CREME NIVEA-ULJE (olje za kožo in masažo)

Oba imata v sebi — edina v svoji vrsti — eucerit, sestavino za negovanje kože, oba zmanjšujeta nevarnost solnčarice, oba delata polt zagorelo tudi ob oblačnem nebu. Nivea-creme Vas hladi v vročini. Nivea-olje Vas varuje ob neugodnem vremenu hladu in s tem tudi prehlada.

Nivea-creme: Din 5.— do Din 22.—.

Nivea-olje: Din 25.— Din 35.—.

Proizvaja Jugosl. P. Beiersdorf & Co., d. s. o. j.
Maribor, Gregorčičeva ulica 24.

Kako slab vtisk dobi človek, ako povpraša domačina: «Kam naj krenem?» pa ne dobi pravega odgovora. Za vsak izlet naj bo pripravljeno pojasnilo, koliko ur je hoda, kje so kože, kaj je na tem izletu prav posebno zanimivega, kje so najnevarnejši kraji, kje najlepši izlet itd. itd. Saj je vse polno zanimivosti na vsaki poti. Domači sinovi ali pa oče naj si, preden se prične sezona, sami ogledajo izletne točke, da bodo poleti vedeli kaj povedati o teh izletih. Ljudje potrebujejo vaših nasvetov, ker so pač tujci in zato ne morejo poznati vašega kraja.

Tujskoprometne ustanove v posameznih krajih prirejajo vedno različne tečaje, v katerih poučujejo domačine o postrežbi letoviščarjev ter o znamenitostih in lepotah domačega kraja. Koliko zanimivejša je tura, če vedo izletniki, da se je na tej poti zgodilo kaj posebnega. Naši Gorenjci imajo mnogo spominov na svetovno vojno in vsak gost bo rad poslušal domačina, ko bo pripovedoval svoje doživljanje. Tam in tam je bilo, pripoveduje stari očanec, in vsakdo si zaželi, da bi videl tisto planino ali tisti rob, kjer se je dogodek vršil. Tudi lovci vedo mnogo povedati, kar zanima letoviščarje. Tam v tisti dolinici radi brusijo petelini, po tistem robu se vedno izprehajajo gamsi, na tistih jasad se pase srnjad itd., ho, kakšne imenitne zanimivosti za tvoje goste. Zarana bo vsak rad vstal, samo da ga popelješ v tisto dolinico, ker bi tako rad videl živega divjega petelina. Tudi na najstrmejših robovih bodo z veseljem lezli letoviščarji, če jim oblubiš razgled na koroška jezera ali celo na Jadransko morje. In spotoma jim pripoveduješ pri vsaki skali, na vsaki planinici kaj lepega in zanimivega, saj se ti vendar budi toliko spominov iz lastne mladosti in iz pripovedovanja očeta in deda.

Tako se bodo tvoji gostje zabavali, radi bodo prišli še drugič in znanec bodo pripeljali s seboj, da jih zopet povedeš na vse tiste zanimive točke v svoji bližnji in daljni okolici. Tvoj zaslužek pa bo rasel...

V okolici je podzemna jama. Kako zanimiva stvar za tvoje goste! Če le moreš, stori v tisti jami čim več za pripraven dostop, primerno razsvetljava in varno vodstvo po luknji. Ena sama taka jama lahko stori vso vas, vso deželo zanimivo, s čimer se veča dotok tujcev. Kako zanimiv predmet bi bil za blejske goste Bahji zob s svojo jamo, ako bi bila do njega speljana avtomobilska cesta. Bog ve, koliko več tujcev bi zato posetilo Bled.

Lep slap je lahko največja vaba za tujce. Treba jim je samo povedati. Tolikanj večjo privlačno moč

pa bo imela vsaka taka reč, če bo z njo zvezana zanimiva pripovedka ali dogodek. Zato poizveduj od najstarejših ljudi v svojem kraju, da ti povedo čim več zanimivosti o okolici. Saj vedo stari ljudje vendar toliko zanimivega.

Jako je tudi važno, da imaš vedno pri rokah podroben zemljevid ondotne okolice. Najprimernejše so seveda specialke, ki jih dobiš skoraj za vso našo državo v knjigarnah. Če se ti ne razumeš nanje, nič ne de. Tvoji gostje bodo že spoznali po njih vso okolico in si bodo tudi sami izbrali primerne izlete. Taka karta, nameščena v letoviščarski sobi ali jedilnici, je celo v okras stenam, posebno dobro pa se z njo pokrijejo madeži ali večje luknje v zidovju. Na drugi strani pa napravijo kar najugodnejši vtisk na ljudi, ki te posetijo.

Od učitelja ali kateregakoli drugega naobraženca si daj označiti v tem zemljevidu najzanimivejše izlete in kraje okolice. Na vsak način pa bo mnogo bolje, če bodo domači možakarji lahko sami pojasnili in priporočili kak izlet ali pa jih celo sami povedli tja. Vodniki za lažje izlete so pa lahko tudi otroci, ki si na ta način lahko semintja zaslužijo kakšen dinarček napitnine.

(Nadaljevanje.)

V službi.

Delo je tisto, zaradi česar si prišla v mesto. Zato pazi, da boš vsako delo v redu in dobro opravila. Potrudi se, da boš vsako stvar opravila hitro in lepo. Ne izgublaj časa s pogovarjanjem ali ogledovanjem novih predmetov. Ti si najeta zato, da delaš, in ne zato, da postopaš in se zabavaš. V prostem času pa delaj, karkoli hočeš, če te bo pa kdo potreboval, ga pa nikdar ne zavrne, češ, nedelja je Gospodov dan. Potrpi, saj si zato prišla v mesto! Če ti gospodinja ne bo natančno odredila dela vsak dan posebej ali če ti bo pustila čisto samostojno opravljati vse posle, se drži nekako tegale reda: v ponedeljek operi in posuši perilo, v torek to perilo izlikaj, v sredo ga zakrpaj,

Električno hlajenje je nujno
potrebno za pravilno shranjevanje živil.

Vaša želja je, da bi bila živila vedno sveža.
Gotovo bi se radi ognili vsem neprilikam hlajenja z ledom.
Gotovo sanjate o moderno urejeni kuhinji.

Frigidaire

ustreza Vašim željam in zahtevam.

FRIGIDAIRE

jamči za enakomerno, suho mrzloto.
omogoča izdelovanje kristalno čistih ledenih kock.
deluje popolnoma avtomatično.
je vsakemu domu v okras.

Generalno zastopstvo za kraljevino Jugoslavijo:

«JUGOTEHNA», družba z o. z. Ljubljana, Gosposvetska c. 3.

Telefon 20-80

Stalna razstava: Ljubljana, Gledališka ulica 8. Telefon 29-18

Telefon 20-80

Podružnice v Beogradu, Zagrebu in Splitu.

kolikor bo to treba, in ga pospravi. Nikoli pa ne spravi srajce, ne da bi pregledala, če so na njej še vsi gumbi. Kadar se gospod ali gospa oblačijo, takrat si ne utegne dati šele šivati gumbov. Razjezila se bosta nate in to ni nikdar dobro. Četrtek in petek porabi za čiščenje in pospravljanje sob, pohištva, preprog, zaves, oken itd., v soboto pa očisti vso posodo, pribor, sploh vse, kar je v kuhinji. Kadar boš videla gospodinjko kaj delati, bodi ji vedno v pomoč. Če drugega ne, se boš marsičesa naučila, zakaj gospa ti bo rada vse pojasnila, če bo videla, da se zanimaš. Glej, da se boš vsak mesec kaj novega naučila. Tvoja vrednost bo s tem rasla. Čim več boš znala, tem bolje boš plačana.

Ena stvar pa je posebno važna. Nerodno je razpravljati o njej prav obširno, zato citaj te vrstice prav posebno pazno in se potrudi, da boš umela, kaj ti hočem s tem koristnega povedati. Silno kočljivo je tvoje razmerje do moških članov rodbine, kjer služiš. Koliko žalostnih primerov bi lahko navedla, ki so izvirali samo iz tega, ker so bile služkinje mnogo premalo ponosne in pogumne. Dogodilo se bo morda, da bo ta ali oni postopal s teboj nesramno. Kar hitro mu povej, da ti nisi za to stopila k njim v službo, da naj te pusti v miru, če ne, boš poprosila gospodinjko pomoči. Ako to ne bo zadostovalo, se izkušaj vedno ogniti tistemu človeku, in če ti tudi gospodinja sama ne bo mogla pomagati, pogumno odpovej službo, pri čemer kar odkrito povej, kaj te žene od hiše. V enem mesecu si boš v mestu že poiskala drugo, primernejšo službo, kar ti bo mogoče, če boš res kaj znala. Na vsak način pa bodi v takih primerih ponosna in pogumna, ker si boš le tako ohranila ugled pri vseh gospodinjah, ki si večkrat niti same ne morejo pomagati. Vselej pa se posvetuj najprej z gospo in nato s komerkoli, da si le obetaš od njega prave pomoči.

Takoj pri vstopu v službo zaprosi gospodarja, da te prijavi bolniški zavarovalnici in vpiše v druge take zavode, ki bodo skrbeli za tvoje zdravje, starost in za tvoje pravice.

H koncu poudarjam, da je samo od tebe odvisno, kako se boš obnesla v mestu. Poštenost, odkritosrčnost, tudi če kaj zagrešiš, vljudnost, čednost in pogum, to so popotnice, katerih naloži poln koš, preden zapustiš dom in starše. (Dalje prihodnjič.)

Iršičeva Franja:

Materam!

Izstopila je iz šole in pričanja se nova doba, doba doraščanja in popoln preokret misli in delovanja. Knjige zapušča, vsaj šolske, zanimanje usmerja v gospodinjstvo in dom. Dorasla je, postala ti bo prijateljica, ki bo vsak dan iskala pri tebi nasveta in pojasnil, če jo boš ti, mati, razumela ter si znala obdržati njeno zaupanje. Prihajali bodo nad tvojega

Solnčne pege
odpravi hitro in brez sledu
„Creme Orizol“.
Dobiva se povsod.
Zaloga: COSMOCHEMIA, Zagreb, Smičklasova ulica 23.

**REVMATIZMA
TRGANJA
GLAVOBOLA
ŽIVČNIH BOLEČIN**

se rešite naglo, ako uporabljate francosko žganje: **Radión vinski cvet**

ELEVATOR

Ako ga ne dobite v svoji lekarni ali drogeriji, tedaj pišite edino pooblaščenemu proizvajatelju

PIRETRIN D. D. ZAGREB

Branimirova ulica 43

ki Vam pošlje po povzetju 5 malih steklenic za 50 Din.

otroka viharji, razni pretresljaji, o katerih šolsko dekle še ne sluti — treba ti bo, mati, da boš znala nuditi otroku ta čas varno pristanišče, kamor se bo zatekala vesela ali žalostna. Ohrani otroku ljubezen vsikdar, četudi bi storila nevede korak, ki bi tebi, mati, ne bil po volji. Bolj ko prej kdaj, te hčerka potrebuje sedaj, bodi ji zaupna prijateljica, kateri se bo izpovedala, če bo od veselja prekipevalo mlado srce ali če bo nanjo padala mračna senca prevare. Danes, ko čas drevi kakor močan veletok, ter jemlje s seboj vse, kar je primernega, danes, ko je hčerka s 16 leti že o vsem poučena, ko se že pripravlja za bodoči poklic mlade gospodinje, ne sme nič koristnega zamuditi. Vzgaaj jo, ko ti jo vrne šola izobraženo v naročje, da bo vedno bolj ljubila dom, da ti bo rada z veseljem pomagala, da se nauči del v kuhinji in na vrtu, pospravljanja in kar je treba pri perilu, misli si vedno, da danes ali jutri lahko napoči čas, ko se bo hčerka osamosvojila in bo svoja gospodinja — mamica... Zato jo, mati, na vse to pripravi, ti si prva poklicana, da izpolniš to nalogo. Ne glej v doraščajočo hčerki le otroka, ki ti ugaja še vedno kakor nekdanji zibelki. Hčerka naj ti bo poslej zaupna prijateljica, s katero se morata dobro zlagati.

Ozrmo se nazaj v svoja mlada leta. Presrečne smo bile takrat, ko se nam je odkril v ljubezni nekdo, za katerega smo na tihem gojile simpatijo, ali pa je morda že gorel skrit plamenček ljubezni, ki je samo čakal, da močneje zagori. Vse to doživljajo ali pa bodo doživeli tudi naši otroci. Njihov je danes svet in bodočnost! Dekleta se razvijajo, da bodo ugajale, ponosnejša postajajo in molčeča, zaupajo pa se najrajši prijateljicam iz šolskih let, če jim prekipeva mlado srce od sreče in ljubezni.

Mati, bodi v tem času hčerki svetovalka in opora bolj ko kdaj prej! Bodi ji angel varih, najbolj si ji sedaj potrebna! Dostikrat že okolica ve, da je hčerka zaljubljena, medtem ko ti v njej vidiš še vedno le otroka, ki je sicer odrasel šolskim klopem, a se ne zanima za drugo ko za dom. Vzgoji si hčerko tako, da boš vselej ti prva, h kateri se bo ona zatekla, kateri se bo zaupala, kadar bo žalostna in potrta ali pa kadar ji bo prekipevala mlada duša od same sreče. Imej umevanje za njene težave, pa tudi radosti. Osvoji si jo, da ti bo sama od sebe zaupala svojo srečo ali bolelost. Ne glej v njej vedno le otroka, približuj se ji, da spozna v tebi, mati, prvo in najboljšo prijateljico. Me

OKUSNA
IN ZDRAVA
JE
KOLINSKA
KAVA

ženske smo v takih slučajih vse bolj dovzetne in preudarne ter bomo gotovo pogodile pravo pot. Bodimo jim zatorej ob strani kot nežna roka, ki samo boža in miluje. Ne očitajmo jim kaj slabega, če nismo o čem trdno prepričane. Če raniš dušo, ki je še lepa, plemenita, idealna, ubiješ s tem na mah vso naklonjenost in odkritosrčnost in težko boš doživela, da si ti hčerka zopet zaupno vrne v naročje kakor nekdanj.

Poudarjaj vedno, da naj bo ljubezniva, prijazna, domača v občevanju z vsakomur, a proti moškim naj bo ponosna. Ne štej se med zavidevanja vredne matere, ko bi se tudi smukal okoli hčerke trop kavalirjev. Kaj rado se zgodi, da prav taka obsedi!

Ne govori jej o sovrstnicah ponižujoče, išči na vsakem le lepo in dobro, ne dopusti, da ti hčerka prinaša nelepe vesti o znankah in sosedah. Dobro srce išče in najde samo dobro. Dobro umenje o drugih je zrcalo lastne duše!

Ne dovoli, da prezira revnejše. Opozori jo, da lepo pozdravlja znane gospe in gospodične, ki so starejše od nje. Kako dobro de stari majki, če jo ogovori in ljubeznivo pozdravi hčerka iz boljše hiše. Pomisliti moramo, da pridemo tudi me kmalu v pozna leta in za nami naši otroci. Pripravimo jih za vso dobo. Starejša učiteljica mi je pripovedovala, da je bila na izprehodu. Srečala je več otrok, ki so hodili nekoč k njej v šolo. Vsi so jo lepo pozdravili, usula so se dekleta iz tvornice, tudi njene nekdanje učenke, vsaka jo je spoštljivo pozdravila. Končno pride iz pisarne mlada gospodična, tipkarica v tvorniški pisarni, tudi njena učenka, ki pa je bila tudi iz boljše hiše, ta pa je obrnila pogled v stran, zavihala nos ter šla prezirljivo mimo gospodične, ne da bi jo bila pogledala. Kaj takšnega se pač sempatja primeri, a kako se blamira in poniža tako dekle, tega ne pomisli.

Ne dopusti, da prezira revnejše, s tem ponižuje sebe in tebe, ki si jo vzgojila.

Čim bolje se hči omoži, tem bolj je nam materam po volji. To je čisto naravno. Saj v tem si slikamo vso srečo, če smo jo poročili na dom, kjer ni pomanjkanja in skrbi, na dom, ki ga vsi hvalijo in čislajo. Res je vse to, a to še ni vse! Z možem bo pa le ona živela. Zato je prav, da naučimo hčerko, da zna pogledati ženinu v dušo. Komur se ne da priti do dna, kogar ne more natančno spoznati, ta je ne ljubi. Zaupanje šele vzbuja ljubezen, ljubezen zopet zaupanje!

Mamica, ne oštevaj hčerke, če ji v njeni skromnosti ugaja mladenič, ki je revnejši od nje, ne očitaj ji, kaj če s tem beračem, kakor se to pogostokrat zgodi. Lepo jo rajši pouči, naj potrpi, in ji povej, da ga boš sama opazovala, ali je dober, značajan in priden, pa da bosta pozneje dalje o tem govorili. Glavno pa je, da vprašate hčerko pred poroko vedno in vedno, če ljubi ženina dovolj, da se lahko z njim poroči. Prvo in najvišje je to vprašanje! Po poroki se začne realno življenje, mož opravlja svoj posel, se vrne v svoje prejšnje navade, morda se včasih zamudi, na kar ona prej ni mislila. Če se je poročila iz ljubezni, mu bo zaupala in mu ne bo tega štela v zlo. Prijazno ga bo sprejela in čakala, da se sam opraviči. Pravi mož bo to tudi storil.

Če pa se je sklenil zakon iz samih zunanjih nagibov, brez prave ljubezni, potem bo postala žena nezaupna in ljubosumna. Prepirala se bo z možem za vsako malenkost. Danes mora žena moža zelo ljubiti, da ne omaga. Moderni svet ti ga izvablja v družbe, na zabave, ne oziraje se, je li prost ali poročen. Zgodi se, da ga obdrži družba čez noč na zabavi, ga upijani, da čisto pozabi nate in na dom, takrat je treba velike ljubezni, da odpustiš, da pozabiš, in le žena, ki se poroči iz ljubezni, je zmožna odpustiti, je močna in ne vrača možu milo za drago, ampak ga po dolgem trudu in z ljubeznijo končno le priklene na dom, ki postane šele po vseh teh preizkušnjah žarišče sreče in zadovoljnosti.

K članku o postanku človeka* bi rada napravila nekaj opomb.

Pisateljica lepo misli, a v praksi se to ne dá izvesti. Zakaj ne, bom takoj povedala.

Meni je nekoč rekla tri- do štiriletna deklica: «Vi, gospa, ste zelo neumni, ko imate toliko otrok. Ako bi vam jih Bog dajal, bi jih seveda morali vzeti, a vi ste jih sami napravili. Naši mami sem tudi rekla, da ne sme nobenega več napraviti, ker bi potem morala polovico vsake reči dati drugemu, tako pa imam vse sama.»

Kaj bi se torej rodilo iz tega? Nič drugega ko samopašnost in lakomnost, kakor priča ta dogodbica.

Naj še nekaj povem: Bilo je neki dan, ko so me otroci zelo jezili. Naredila sem se žalostno in rekla: «Če bo šlo tako naprej, bom kmalu umrla.» Vsem je bilo hudo in jokaje so me prosili odpuščanja. Bil pa je tisti dan pri nas neki fantek. Obrnil se je k meni in mi rekel: «O, meni bi pa ne bilo prav nič hudo, ko bi mama umrla, bi pa jaz napravil drugo, saj je tudi ona mene napravila.» Tako se je odrezal ta deček, ki je bil vzgojen v smislu gorenjega članka. Tudi njegova mati mi je rekla, kako ji je žal, da mu

* K članku gospe Milice Stupanove smo prejeli več dopisov. Ker je vprašanje «Kako naj povem otroku o postanku človeka» za vse matere zelo važno, odvarjamo v tej rubriki stvarno debato, da slišimo tudi mnenje drugih izkušenih mater.

je vse razodela, češ, da mu od tedaj ni več zanjo, «saj lahko napravi drugo».

Mislim, da se otroku na različna kočljiva vprašanja lahko na sto načinov odgovori — brez laži. Pokaži mu n. pr. knjigo, pa mu reci: «Na, kar čitaj sam!» «Kako, če pa ne znam, ti bo odgovoril otrok. Potem ga pa lepo potolaži in mu reci: «Kadar boš večji in boš znal sam čitati, pa boš vse to izvedel.» In otrok bo zadovoljen.

Prosim Vas, kaj pa naj odgovori mati otroku, ki je že o vsem poučen, ko bi jo n. pr. vprašal: «Mama, zakaj pa nas imaš ti toliko, ta in ta gospa pa samo enega ali dva?» Kaj naj mu odgovori na to vprašanje, vprašam? Ali da uporablja vsa sredstva zoper to?

In kaj naj bi rekla o tistih, ki svoje spočetje vržejo v blato? To bi se otroška duša zgražala! V naravi niti eno živo bitje tega ne naredi — samo človek!

Že teh nekaj primerov priča, da je veliko boljše, da živi otrok lepo v svoji otroški naivnosti, in da je veliko pametnejše, če se ravnamo po pregovoru: Vse ob svojem času. Ena v imenu mnogih.

KOTIČEK ZA ZDRAVJE

Krči.

Krči nastanejo pri možganskih boleznih, pri alkoholizmu, pri zastrupljenju s svincem, pri boleznih ledvic, pri nosečih ženskah, pri histerikih, božjastnih ljudeh itd. Božjast — padeč na tla z močnimi krči; bolnika je težko držati. Predhodni znaki božjasti so svetlobni prividi, podobni blisku. Zenice božjastnega so otrple in on sam med napadom nič ne ve o sebi in se napada tudi ne spominja, večkrat se ugrizne v jezik (važno!) in pušča vodo.

Nega: Bolnika položimo na tla, mu zrahljamo obleko in ga varujemo, da se ne poškoduje (podložimo blazine). Raztezanje skrčenih pesti je brez smisla. Pri histeričnih krčnih napadih ne otrpneta ponesrečencu zenici, če mu pade svetloba v oko, se tudi ne ugrizne v jezik in ne poškoduje, ko pade na tla.

★

Zobje ostanejo lepi in zdravi, če ješ mnogo zelenjave in svežega sadja. Sadni sok prodira v špranje med zobmi in čisti usta, ker sadna kislina uničuje bakterije, ki tiče v ostankih jedi in povzročajo gnilobo. Trda jabolka odpravljajo tudi zobni kamen. Če poješ zvečer pred spanjem jabolko, lahko opaziš drugo jutro, da nimaš v ustih tistega neprijetnega okusa, kakršnega imaš navadno, kadar se zjutraj zbudiš. Pravijo, da je dobro, če se zjutraj použije jabolko, češ da to prežene zaspanost in spravi človeka v dobro voljo.

O zdravnikih in bolnikih. Na Kitajskem ima vsaka družina svojega zdravnika, ki ga redno honorira, a le dotlej, dokler je vsa družina zdrava. Zato je v interesu zdravnika, da nima pacienta in da bolnika čim hitreje ozdravi.

Za negovanje obraza

potrebujete na vsak način

ISLA SCHLAMM

naravni radioaktivni mulj (glen) iz kopališča v Iechlu za obkladke na obrazu. Odpravlja gube in pomlaja uvelo kožo. Preprosta uporaba po navodilu, ki je priloženo vsakemu ovitku. Dobiva se v vseh trgovinah te stroke.

Za Jugoslavijo: Paracelsus k. d. Zagreb 3.

A kako je pri nas v Evropi?

Nemški zdravnik je tožil svojemu znancu, da ga venomer nadleguje pacientka s svojimi tožbami in vzdihii, a da ji prav za prav nič ni in da je zdrava kakor riba v vodi. Znanec je vprašal zdravnika, zakaj ji tega ne pove, a ta je smehljaše se odvrnil: «S tem bi se res iznebil sitne pacientke, a tudi lepih dohodkov!»

Kaj takšnega bi se ne moglo zgoditi na Kitajskem. Tam zdravnik že v svojem interesu pove resnico, namišljenemu bolniku pa svetuje: «Nikar ne mislite toliko sami nase, dokler je na svetu še toliko lepih stvari, ki so vredne, da mislite nanje. Na primer poletni travnik, poln cvetočih kresnic in pojočih čričkov, ali jesenski gozd, poln rdečih mušnic in zlatorumenih lisičk, ali pa Li-taj-pejeve pesmi.»

Ali bi ne bilo dobro, da bi se naši zdravniki ravnali po kitajskih? Morda bo kdo ugovarjal: «Ko bi imeli zdravniki manj bolnikov, bi imeli tudi manj dohodkov, od česa bi potem živeli in se še dalje izobraževali?» A ko bi bilo tako, kakor je baje na Kitajskem, bi se godilo tudi našim zdravnikom neznansko lepo; dohodki bi se jim večali, ker bi bili plačani ne za bolezen, ampak za zdravje svojih pacientov.

VPRAŠANJA IN ODGOVORI

Elza Sp., D. — Ali se dajo iz glacé-rokavice spraviti madeži od palic in kako obvarujemo rokavice pred temi madeži?

Odgovor: Madeži na rokavicah nastanejo zaradi vlage. Sveži madeži se dajo odstraniti, zastareli pa bolj težko ali pa sploh ne. Dober pomoček za to je cinkovo belilo, ki ga zmešamo z vazelinom in namažemo s tem madeže. Čez nekaj časa osnažimo rokavice z bencinom. Z vodo ali s kakšno drugo tekočino se take rokavice ne smejo prati. Ker vlaga takim rokavicam škoduje, je dobro, če jih spravljamo v škatlo iz lenenke, ki jo imamo v suhi omari.

T. R. iz M. S. — Kako se najlepše osnažijo predmeti iz porcelana in slonove kosti?

Odgovor: Slonovo kost očistimo, če jo odrgnemo z limonovim sokom in s soljo. Posodo iz belega porcelana, ki je postala rumenkasta ali rjavkasta, pa zopet obelimo, če jo odrgnemo z volneno krpico, ki smo jo namočili v terpentinu.

G. v š. — Pred nedavnim sem prišla v nov kraj, kjer ima voda posebno veliko železa v sebi. Kaj naj storim, da mi moje lepo perilo pri pranju ne bo porumenelo?

Odgovor: Vrzite v vodo, ki jo imate pripravljeno za pranje, nekoliko galuna ali žveplenokisle gline, nato pa toliko sode, da se voda izčisti. Temna voda se vsede na dno, zgoraj pa ostane čista voda, ki jo lahko brez skrbi rabite za pranje.

Gospodična Cirila P. v L. — Vprašujete nas, kolika je redilnost jajca. Na to vam odgovarjamo: Jajca so, kakor veste, debela ali pa drobna. Jajce srednje velikosti tehta 60 gramov: lupina 7, beljak 35 in rumenjaka 18 gramov. 35 gramov beljaka ima od redilnih sestavin 45 g albumina in nič maščobe; 18 g rumenjaka blizu 5 g albumina in 6 g razne maščobe; med tem 4 g prave masti in 15 g lecitina (substanc od masti s fosforjem). V jajcu pa ni ne skroba ne sladkorja, zato tudi jajce ni popolna hrana. Vsega skupaj ima jajce, težko 60 gramov, 15 g sestavin, koristnih za prehrano. Beljak ima samo 45 g albumina, ostalo (85 g) je v rumenjaku, ki je najredilnejši del jajca. Če torej primerjamo jajce z ostalo hrano, zaleže eno jajce toliko kakor 150 gramov mleka ali pa 50 gramov mesa.

Potočnikova Truda

(Koroška povest. Češko spisala Gabriela Preissova.)

Prevedel Ivan Podgornik.

(Nadaljevanje.)

«Ampak ne sme se pri tem zaleteti do smešnosti in prenapetosti», je namrščil čelo naš sin. «Kaj pa hočete s tisto svojo slovenščino? Ste že kdaj slišali, da se je v naši državi dokopal že kdaj kateri Slovenec do višjega dostojanstva, ali bi mogel na primer jaz kdaj kaj doseči, ko bi dobro ne poznal in ne cenil nemškega jezika? Niti ena izkušnja v materskem jeziku bi mi ne veljala. Saj čuti to živo resnico že vsak naš kočar, nikomur ni do tega, da bi se izobraževal v svojem jeziku. Ej, oče, kar pustiva te reči! Mene bi začela glava boleti od takšnega praznega besedovanja.»

«Tebi je torej smešno in prazno to, kar je bila meni ves moj živi dan najsvetejša dolžnost, izpodbuda in ljubezen?» se je oglasil moj mož, in še nikdar se mi ni zdel njegov glas tako zlomljen... «In kako nelogično pojmuješ vse to. Otroci majhnega naroda, ki plačujejo svojo pripadnost k naši državi prav tako s svojo krvjo in imetjem kakor močnejši, ti ljudje, ki se rode z enakimi talenti kakor oni drugi, naj bi potakem ne smeli imeti enakih pravic? Ali smejo biti oni samo statisti na svetovni pozornici, kakor je to češkemu človeku po pravici očitil stari nemški učenjak Momsen? Takšno je torej tvoje naziranje o človeku? Govoriš o svojem bližnjem za mejami na desni in levi, toda svoje podedovane lehe ne izorješ in ne gojiš, svojega doma ne braniš, in vendar si samo za svoje pred Bogom in svetom odgovoren — svoje moraš braniti!»

«Kadar bo vsak takšnih misli kakor jaz,» je vztrajal Mirko z nekakšnim pomilovalnim nasmehom pri svojih besedah, «bo konec vseh prepirov, čigava je ta ali ta zemlja, spodoben človek bo na vsem svetu doma, a z dobro voljo sporazumljeni narodi ne bodo imeli nazadnje česa braniti...»

Moj mož je pomajal z glavo. «Ne verujem v gesla časa,» je rekel «verujem nad vse v naravo. Že Kristus in mnogi drugi pred njim so govorili: Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe! in: Mir ljudem, ki so dobre volje! in tako po vrsti. Ali prvi udarec prirojenih človeških lastnosti uniči vso filozofijo in dobro voljo. Ti imenuješ na primer pri-

rojeno samozavest, v srcu ukoreninjeno narodno zavest ironično iluzijo ali ideal. Jaz pa pravim, da je to prirojeno, lepo samoljubje. Čast in slava naših bratov in sestra je naša čast in slava, njih sramota in ponižanje naše ponižanje. In ko bi ti kdo iz zlobe, sovraštva, iz pohlepa po gospodovanju ali iz nenasitnosti vdrl v dom kot osvajalec, ti razkopal ognjišče in pobil otroka ali ženo, se ti načeloma ne boš branil s prirojenim instinktom «kri za kri», ampak mu deklamatorsko podaš roko in zakličeš: Prijatelj, stoj, saj smo si vsi bratje na svetu! Nazadnje bi ga pa še objel, kaj? In pa nikar ne pozabi, da so tudi vsi ti mogočniki strastno ljubili svojo domovino in da je Kristus sam pretakal solze nad Jeruzalemom.»

«Kadar se uresniči načelo, ki vanje trdno verujem,» je hitel Mirko, «bo konec vsakega narodnostnega ščuvanja, preganjanja, zlasti pa vojskovanja.»

«Oj, vse to, s čimer me hočeš poučevati, že davno poznam,» ga je zavrnil moj mož, «ali stoletja minevajo in človeštvo se v svojem jedru ne izpremeni, nobena kultura mu ne iztrebi prirojene strasti. Nekaj ti pa moram za tolažbo vendarle povedati, da slovanški človek ne začenja rad vojne, menda nima pravih volčjih zob, toda on tudi ni strahopeten in se ne potuhne, kadar se mu velja braniti!»

«Ne razumem te vaše večne samozavesti, oče,» je vzkipeł Mirko, «v tej točki se menda midva nikdar ne sporazumeva, sploh me pa ves ta razgovor nič ne zanima. Vem, da morate imeti v tem zapuščenem kotu sveta nekaj duševnega sporta. Ali midva se morava najpoprej pogovoriti, kam pojdem zdaj po počitnicah. Rečem samo toliko, da me v Prago ne spravite pa da bom delal svoj doktorat na nemških univerzah. Veseli bodite, da vam pridno študiram.»

«Ali kakor Slovenec bi moral najprej vedeti, kje je tvoje torišče, kje si lahko nabereš potrebnih moči in dobrih zgledov,» je povzdignil oče svoj glas.

(Nadaljevanje prihodnjič.)

Naročnina za list s krojno prilogo je za vse leto Din 68.—, za pol leta Din 35.—, za četrt leta Din 18.—. Za Ameriko in inozemstvo dolarja 2.—. Posamezna številka stane Din 5.—, krojna priloga Din 2.—.

Izhaja vsakega 1. v mesecu. Odgovorna za izdajateljstvo, uredništvo in upravištvo Erna Podgornikova.

Uredništvo in uprava v Ljubljani, Prule 11.

Tiska Delniška tiskarna, d. d. v Ljubljani (predstavnik Miroslav Ambrožič).

DELNIŠKA TISKARNA

D. D. V LJUBLJANI
MIKLOŠIČEVA CESTA 16

BRZOJAVNI NASLOV : DELTISK
TELEFON 2132

RAČUN POŠTNE HRANILNICE
ŠTEV. 11.630

TISK IZ IZDOLBE-
NINE V BAKRU
(BAKROTISK)

TISKARNA IZVRŠUJE
VSAKOVRSNE TISKO-
VINE, KNJIGE, REVIJE,
ČASOPISE, DIPLOME,
DELNICE, SREČKE, KO-
LEDARJE, ENOBARVNE
IN VEČBARVNE SLIKE
POLJUBNE VELIKOSTI,
VREDNOSTNE PAPIRJE,
RAZGLEDNICE, LETAKE,
LEPAKE, POSETNICE,
OVITKE, OSMRTNICE,
POROČNA NAZNANI-
LA, OVOJE ZA RAZNE
INDUSTRIJSKE IZDELKE

POSEBEN ODDELEK ZA
IZVRŠEVANJE IZVIRNIH
RISB IN SLIK ZA RAZ-
LIČNE REKLAME, VRED-
NOSTNE PAPIRJE, ILU-
STRACIJE, UMETNIŠKO
OPREMLJANJE KNJIG,
REVIJ IN POLJUBNIH
NAROČENIH TISKOVIN
SKICE NA ZAHTEVO

KNJIGOVEZNICA
JE OPREMLJENA Z
MODERNIMI STROJI IN
NAJNOVEJŠIM MATE-
RIALOM TER IZDELUJE
RAZLIČNA DELA, KI
SPADAJO V KNJIGO-
VEŠKO STROKO, NA-
DALJE IZVRŠUJE UMET-
NO VEZAVO KNJIG
Z ROČNIM ZLATENJEM
PO ORIGINALNIH NA-
ČRTIH IN NAROČILU

IZDELOVALNICA
TRGOVINSKIH KNJIG
V POLJUBNI VELIKOSTI
IN OBLIKI Z LASTNIM
ČRTALNIM STROJEM

Volna

krzna

Schichtov
RADION
pere sam!

KAKO NAJ PEREM

volno?

Volna se ne sme mencati in stiskati, še manj pa kuhati. Schichtov Radion odpravi vso nesnago, ako v mlačni raztopini nekolikokrat namočite in premešate volnene predmete in jih nalahko ožmete.

Uporabljajte radi tega za pranje Vaših volnenih stvari Schichtov Radion, volna se Vam ne bo stisnila, temveč bo ostala gibčna in bo obdržala prejšnji sveži ton.

krzna in preproge?

Lahko jih očistite, ako rastopite v liter mlačne vode polno žlico Schichtovega Radiona in s to raztopino okrtajte krzno ali preprogo. Nato še parkrat nalahko drgnite predmet s krtačko, namočeno v mlačni vodi, potem pa še s mehko krpo, nakar ga pustite, da se posuši. Poiskusite in uspeh Vas bo iznenadil.

svilene nogavice in nogavice iz umetne svile?

Ženske nogavice se morajo prati s posebno skrbnostjo, da ne izgubijo svoj lep izgled. Predvsem je opustiti vsako mencanje. Večkratno namakanje v mlačni raztopini Schichtovega Radiona in nalahko ošemanje bo odstranilo vso nesnago.

Po takem pranju bodo ostale nogavice mehke in elastične, lepo se bodo prilagale nogi in obdržale bodo blek svile.

svilo?

Svilene bluze, šale in kombineze ne smete prati v vroči vodi, niti mencati. Pri pranju je postopati na isti način kakor z svilenimi nogavicami in sicer tako, da se jih nekolikokrat pomoči v rastopini Schichtovega Radiona in nato enostavno ožmejo. Celo po večkratnem pranju s Schichtovim Radionom bodo svilene stvari ostale mehke in bestee, celo potem, če bode prvi vodi za izplahivanje dodali malo kisa.

Schichtov
RADION
pere sam!

Schichtov
RADION
pere sam!

Schichtov
RADION
pere sam!

Schichtov
RADION
pere sam!

nogavice

svila